

Az elsőfokú bíróság, a Szentesi Járásbíróság

útján

az

Alkotmánybíróság

részére

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Szentesi Járásbíróság - P. 20.163/2018/ 55

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Szegedi Törvényszéki 4.Pf.21.354/2020/5.

Felülvizsgálati eljárás bírósága neve és felülvizsgálati határozat száma:
Kúria - Pfv.VIII.20.623/2021/13.

SZENTESI JÁRÁSBÍRÓSÁG	
1.	
Érk.: 2022 MAREC 13	FF
Példány: _____	Mell: _____
Az ügyiratszám: P.20163/2018	

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 0 8 6 7 - 0 / 2022	
Érkezett: 2022 MAREC 31.	
Példány: _____	Kezelőiroda: _____
Számvet: _____	db _____

Tárgy: Alkotmányjogi panasz

Indítványozó [redacted] I.r. [redacted] III.r. felperes

A per:

Per Tárgya: végrehajtás megszüntetése

Tisztelt Alkotmánybíróság !

Alulírottak [redacted] szám alatti lakos I.r. [redacted]

[redacted] III.r. felperes

az általunk az Óvári Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Óvári Judit ügyvéd) által képviselt [redacted]

és a Regős & Márton Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Regős Attila ügyvéd, [redacted])

I.r. [redacted]

[redacted] által képviselt [redacted] szám alatti lakos
II.r. alperes ellen **végrehajtás megszüntetése** iránt indított perében

a korábban csatol meghatalmazással igazolt jogi képviselőm Dr. Szepesházi Péter egyéni ügyvéd

[redacted] ügyvéd útján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő törvényes határidőben figyelemmel a 2022. január 21-i, 22-i, február 15-i négynapos bírósági üzemszünetre és a kúriai 2022.01.08-i kézbesítésre (mindazonáltal ritkán ezt igazolási kérelem keretében bírálja el az Alkotmánybíróság, így akkor ennek is kérjük tekinteni):

NYILATKOZAT SZEMÉLYES ADATOK KÖZZÉTÉTELÉRŐL

Alulírott az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel az alábbi

jognyilatkozatot

tesszük:

Kijelentjük, hogy jelen alkotmánybírósági ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványommal összefüggésben nevünk nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok / **nem járulunk hozzá**

Kérelem

Kérjük, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a 2011. évi CLI. tv. (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerint, hogy a velünk, a felperesekkel érintett eljárásokban meghozott ítéletek, nevezetesen a Szentesi Járásbíróság P. 20.163/2018/55-ös számú elsőfokú ítélete és az ezt helybenhagyó Szegedi Törvényszék 4.Pf.21.354/2020/5. számú jogerős ítélete és a Kúria Pfv.VIII.20.623/2021/13. sz. ítélete beleütköznek Magyarország Alaptörvényébe - XXVIII. cikke (1) bekezdésébe (tisztességes tárgyaláshoz való jog, részeleme az önkényes mérlegelés tilalma), s (7) bekezdésébe (érdemi hatékony jogorvoslatához való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben egyrészt az önkényes mérlegelés tilalma, alperesi indokok érdemi elbírálásához való jog, fegyveregyenlőség elve) ezekkel összefüggésben az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdésébe (hátrányos megkülönböztetés tilalma) és (1) bekezdése első mondatába (törvény előtti egyenlőség) és a fogyasztói jogok biztosításához való jogba is (Alaptörvény M. cikke (2) bekezdése 2. mondata) ütközik. Végül XIII. cikkének (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog) ütközését is állapítsa meg az Alkotmánybíróság és a fenti ítéleteket semmisítse meg olyan iránymutatással, hogy a Kúria az elsőfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa (rPp. 361. §-ának c.) pontja) és a jelen alkotmányjogi panaszban írtak szerinti bizonyítási teher és mérce szerinti bizonyításra, értékelésre kötelezze az elsőfokú bíróságot.

MELLÉKLETEK

Az iratokat, így az első- és másodfokú ítéleteket és a felülvizsgálati határozatot az elsőfokú bíróság terjeszti az Alkotmánybíróság elé. Jogi képviselőm meghatalmazását csatoltuk korábban a bírósági eljárásban.

JOGORVOSLATI LEHETŐSÉGEK KIMERÍTÉSE, HATÁRIDŐ BETARTÁSA

Jogorvoslati lehetőségeinket már kimerítettük. A Szentesi Járásbíróság ítélete ellen fellebbeztem, a Szegedi Törvényszék jogerős ítéletet hozott, a kúriai felülvizsgálat is megtörtént, a kúriai ítéletet 2022. január 8-án vette perbeli jogi képviselőm kézhez elektronikusan, 60 napon belül benyújtottam jelen az alkotmányjogi panaszt az elsőfokú bírósághoz figyelemmel a **2022. január 21-i, 22-i, február 15-i négynapos bírósági üzemszünetre és a kúriai 2022.01.08-i kézbesítésre (mindazonáltal ritkán ezt igazolási kérelem keretében bírálja el az Alkotmánybíróság, így akkor ennek is kérjük tekinteni):**.

ÉRINTETTSÉG

A támadott határozatok eljárásaiban felperesek voltunk.

TÉNYÁLLÁS

Az alkotmányjogi panasszal támadott elsőfokú és másodfokú bíróság által megállapított és a Kúria által is túlnyomórészt elfogadott alapügybeli **tényállás** szerint

„Az I. rendű felperes és az I. rendű alperes 2006. június 29. napján svájci frank (a Pfv.VIII.20.623/2021/13.) továbbiakban: CHF) alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az I. rendű alperes 43.745 CHF kölcsön nyújtására, az I. rendű felperes pedig a kölcsönösszeg és járulékainak 240 hónap alatt történő visszafizetésére vállalt kötelezettséget oly módon, hogy a törlesztési kötelezettségét CHF-ban teljesíti, a más pénznemben történő teljesítést pedig az I. rendű alperes az esedékesség napján a Hirdetményében közzétett deviza eladási árfolyamon átszámítja CHF-ra. A megállapodás I.4. pontjában a szerződő felek kijelentették, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítése esetére, vagy az okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb, a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az adós banknál vezetett számlái és a bank nyilvántartásai alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot. A kölcsönszerződés VII. pontja szerint az adós kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni az e szerződésben meghatározott kölcsönösszeget.

A kölcsönszerződés mellékletét képezte az I. rendű felperes által aláírt „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” elnevezésű okirat (a továbbiakban: kockázatfel-táró nyilatkozat). Ez többek között felhívta a figyelmet arra, hogy a deviza árfolyama a napi piaci mozgások hatására változhat, esetleges kedvezőtlen árfolyam alakulás előre nem látható, ki nem szá-mítható többletköltséget okozhat. Amennyiben a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekszik a finanszírozás ellenértéke, a tőkeösszeg és a kamatainak megfizeté-séhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges. A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként változik és a mindenkori piaci viszonyokhoz igazodik. A kamatszint a finanszírozás

devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet. A piac kedvezőtlen alakulása miatt a Bank nem vállal felelősséget.

A megállapodás megkötésének napján dr. Végh Judit közjegyző a kölcsönszerződést, valamint az ennek biztosítására az I. rendű alperes mint zálogjogosult és [REDACTED] mint zálogkötelezett (a továbbiakban: zálogkötelezett) között létrejött jelzálogszerződést közjegyzői okiratba foglalta.

Az I. rendű alperes 2015. április 15-én a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) alapján elszámolt az I. rendű felperessel, továbbá az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: DH3 törvény) alapján forintra váltotta a kölcsöntartozást. Az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

Az I. rendű felperes és a zálogkötelezett 2016. szeptember 19-én a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 226. § (2) bekezdése és 320. § (1) bekezdése alapján elálltak a kölcsönszerződéstől. Arra hivatkoztak, hogy a DH3 törvény 3. §-a és 10. §-a, valamint a DH2 törvény 37. §-a kizárja az árfolyamkockázatot az adósra hárító szerződési kikötés tisztességtelenségének vizsgálatát, továbbá lehetetlenné teszi a bírósághoz fordulást, ezért a forintosított kölcsönszerződés a lényeges jogos érdekeiket sérti.

Az elállást az I. rendű alperes nem fogadta el, hanem 2016. szeptember 23-án – közjegyzői okiratba foglaltan – azonnali hatállyal felmondta az I. rendű felperessel kötött kölcsönszerződést, majd – záradék útján – végrehajtást indított az I. rendű felperessel és a zálogkötelezettel szemben. A végrehajtási záradékban foglalt tartozás összege csupán annyiban tér el a felmondáskor kiállított közjegyzői ténytanúsítványban foglalt tartozás összegétől, hogy lejárt késedelmi kamatként tünteti fel a 2016. szeptember 21. és 2017. május 25. között esedékké váló késedelmi kamatot. A végrehajtásokat 061.V.0713/2017. és 061.V.0714/2017. számok alatt dr. Szénászki Tünde önálló bírósági végrehajtó foganatosítja oly módon, hogy a végrehajtást kérő – engedményezés folytán – időközben a II. rendű felperes lett, az elhunyt zálogkötelezett helyébe pedig adósként az örököse: a III. rendű felperes lépett.”

ELJÁRÁS

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetünket elutasította és kötelezett minket az alpereseknek egyenként 315.000,- Ft elsőfokú perköltség egyetemleges megfizetésére.

A másodfokú bíróság fenti jogerős ítéletében az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét helybenhagyta. Kötelezett minket felpereseket arra, hogy 15 napon belül fizessünk meg egyetemleges az I.r. alperesnek 144.780,- Ft, a II.r. alperesnek 101.600,- Ft fellebbezési eljárási költséget.

A felperesek módosított keresetükben a velük szemben folyamatban lévő végrehajtás megszüntetését kérték a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952-es Pp.) 369. § a) pontja alapján. Több irányú hivatkozásuk szerint a végrehajtás elrendelése törvénysértő volt, az ugyanis fennálló tartozásukat 2017. május 25-i értéknappal határozza meg, miközben azon időpontban fennálló tartozásukat semmilyen hiteles bizonyíték nem támasztja alá. Álláspontjuk szerint a szerződés 1.4. pontja tisztességtelen, figyelemmel az 1952-es Pp. 164. § (1) bekezdésére, tekintve, hogy a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. Hivatkoztak arra is, hogy a jogszabályváltozásra figyelemmel az 1959-es Ptk. 226. § (2) bekezdése és 320. § (1) bekezdése alapján jogosultak voltak elállásra, hiszen a szerződés megváltozott tartalma lényeges jogos érdekeiket sértette, az elállás pedig visszamenőleges hatállyal felbontotta a szerződést. Utóbb hivatkoztak az árfolyamkockázatra vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiányára és utaltak arra, hogy a szerződés a konkrét kamatmértéket sem tartalmazta. Állították, hogy a szerződés létre sem jött,

tekintve, hogy amögött olyan befektetési jogviszony is meghúzódik, amelyről a felpereseknek nem volt tudomásuk. Jogi érvelésük kapcsán hivatkoztak a BDT2018.3813. számú jogesetre és számos más bírósági eseti döntésre.

Az I.r. alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte az 1952-es Pp. 370/B. § (2) bekezdése alapján, míg érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés 1.4. pontja nem minősül tisztességtelennek, nem ütközik jogszabályba, a fogyasztó számára nem teremt hátrányos helyzetet a végrehajtási záradékkal ellátott okiraton alapuló közvetlen bírósági végrehajtás jogszabályi előírásaihoz képest.

A végrehajtási záradékban foglalt követelés megalapozott, a ténytanúsítvány tartalmához képest az eltérés kizárólag abból adódik, hogy az adós annak kiállítását követően sem teljesített, így késedelmi kamattartozásának összege emelkedett.

Arra is felhívta az adósok figyelmét, hogy elállásuk jogszerűtlen, azt sem szerződésük, sem jogszabály nem tette lehetővé. A svájci frank klauzula megfogalmazását világosnak és érthetőnek tekintette, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás álláspontja szerint teljeskörű volt. A perindítást követően az I.r. alperes a szerződésből eredő követelését többszöri engedményezést követően a II.r. alperesre engedményezte, aki szintén a kereset elutasítását kérte, lényegében az I.r. alperessel egyező indokok alapján.

Az elsőfokú bíróság döntése és indokai körében a fellebbezéssel érintett körben kifejtette, hogy „a DH2 törvény szerinti forintosítás a fogyasztó érdekét szolgálta, így a szerződés ebből adódóan megváltozott tartalma a felperesek lényeges jogos érdekeit nem sérthette, következésképp az 1959-es Ptk. 226. § (2) bekezdésében írt felmondási feltételek nem álltak fenn. A felpereseknek szerződési felhatalmazása sem volt az elállásra, így ez irányú nyilatkozatuk érvénytelen, joghatást nem válthat ki.

A szerződés IV. 1. pontjában a bank csupán tájékoztatást nyújtott az adósoknak, a végrehajtási záradék kiállítása azonban nem ezen a kikötésen, hanem a kölcsönszerződés közjegyzői okiratba foglalásán alapult. Ehhez kapcsolódóan utalt arra, hogy a végrehajtás megszüntetésének már csak azért sem volt helye, mert az I.r. felperes elismerte bizonyos tartozása fennállását, a végrehajtás korlátozását azonban nem kérte.

A svájci frank klauzulában foglalt és az I.r. alperes által nyújtott további tájékoztatás ismeretében az adósok arra sem hivatkozhattak alappal, hogy a külföldi devizában történő finanszírozás kockázataival ne lettek volna tisztában, így az elsőfokú bíróság ez irányú hivatkozásukat is alaptalannak ítélte. Ezen túlmenően álláspontja szerint a szerződésből a kamat mértéke kétséget kizáróan megállapítható, ennek figyelembevételével került sor a közjegyzői tanúsítvány kiállítására, a végrehajtási záradék pedig kizárólag a késedelmi kamat tekintetében tér el attól, amennyiben azt a záradék kiállításáig terjedő időszakra összegszerűen is meghatározza, ez azonban a behajtandó követelést nem növeli. Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy az I.r. alperes által csatolt tételes elszámolástól eltérő elszámolást a felperesek felhívás ellenére sem csatoltak. Az elsőfokú bíróság döntését a fellebbezéssel már nem érintett körben is indokolta”.

„Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, pontosított fellebbezésükben annak megváltoztatásával az ellenük folyó végrehajtások megszüntetését kérve..... Az elsőfokú eljárás során előadottakkal lényegében egyezően, röviden kifejtették fellebbezésük jogi indokait is, utalva más bírósági eseti döntésre is.

Az I.r. alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte az ellenkérelmében részletesen kifejtett, túlnyomórészt már az elsőfokú eljárás során is előadott jogi indokai alapján. Hangsúlyozta, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatása a Kúria Pfv.I.20.313/201965. számú ítélete, az abban hivatkozott EUB C-51/17. számú ítélet, továbbá a felperesek által hivatkozott C-186/2016. számú döntés alapján is megfelelő volt. Végül a Kúria 6/2013. számú PJE határozata

egyértelművé tette: nincs jelentősége annak, hogy a bank milyen forrásból teremti meg az általa kötött devizaszerződés fedezetét, az adós visszafizetési kötelezettségét a szerződésben foglaltak szerint köteles teljesíteni. A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján.”

A törvényszék a felperesek fellebbezésében foglaltak kapcsán az alábbiakra mutatott rá:

„A felperesek fellebbezésükben alaptalanul állították, hogy a felek közötti kölcsönszerződés létre sem jött, tekintettel arra, hogy a szerződés mögött olyan befektetési jogviszony is meghúzódott, amelyről a szerződő magánfélnek nem volt tudomása. Az I.r. felperes és az I.r. alperes között 2006. június 29. napján deviza alapú kölcsönszerződés jött létre, így az I.r. alperes által is felhívott 6/2013. PJE határozat szerint nincs jelentősége annak, hogy a bank milyen forrásból, milyen pénzügyi műveletekkel teremti meg az általa kötött devizaszerződés fedezetét. Az adós - jelen esetben az I.r. felperes - visszafizetési kötelezettségét a szerződésben foglaltak szerint köteles teljesíteni. A deviza alapú kölcsönszerződés alapján az I.r. alperesi bank arra vállalt kötelezettséget, hogy a felperesek által megjelölt célra kölcsönt biztosít és e szerződés létrejötté, érvényessége semmilyen összefüggésben nincs azzal, hogy a bank vállalt kötelezettségének milyen forrás felhasználásával tesz eleget.

A törvényszék az elsőfokú bíróság álláspontjával ért egyet a felperesek fellebbezésében foglalt azon hivatkozásával szemben, hogy jogszabály erejénél fogva jogosan tudtak a kölcsönszerződéstől elállni. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az 1959-es Ptk. 226. § (2) bekezdése jelen esetben nem biztosított lehetőséget a felperesek számára a szerződéstől való elállásra, tekintve, hogy arra csak jogszabály eltérő rendelkezése hiányában lett volna lehetőségük. Ugyanakkor az alperesek által hivatkozott, az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény 13. § (1) bekezdése felperesek számára a szerződés módosulását követő 60 napon belüli, tehát jövőre nézve szóló felmondási jogot biztosított, a 13. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a tartozás 90 napon belül történő visszafizetése mellett. A felperesek a hivatkozott felmondási jogot nem gyakorolták, az I.r. felperes által bejelentett elállás jogszerűtlenségére pedig az I.r. alperes a figyelmét - megfelelő tájékoztatás mellett - felhívta. A felperesek fellebbezése tehát e körben is megalapozatlan.

.....

Az árfolyamváltozás következményeit illetően, illetőleg az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelelő mivolta tekintetében a törvényszék egyetért az elsőfokú bírósággal. Az árfolyamkockázat viseléséről szóló tájékoztatás vizsgálatakor helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a kölcsönszerződés VII. fejezetében foglaltak mellett nyomatékkai értékelte az ügyletkötést megelőzően az I.r. felperes által aláírt külön kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmát is.

A 2/2014. PJE III/1. pontja utolsó bekezdésében, valamint az EUB C-51/17. ügyben hozott ítéletében kifejtettek alapján a bíróságnak mérlegelnie kell a szerződéskötés alkalmával rendelkezésre álló teljes, írásbeli nyilatkozat tartalmán túlmutató vagy azzal esetlegesen ellentétes egyéb tájékoztatást is. Az EUB C-51/17. számú ítéletben kifejtettek szerint a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönt felvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak és a tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönt felvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészekre gyakorolt hatására. Adott esetben az I.r. alperes tájékoztatta az I.r. felperest arról, hogy az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás (emelkedés) előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Tájékoztatójában az is szerepel, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg. A C-186/16. számú előzetes döntéshozatali ügyben az EUB akként értelmezte a fogyasztói irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, hogy egy szerződési feltétel tisztességtelen jellege az érintett szerződés megkötésének időpontjához viszonyítva értékelendő, figyelemmel mindazon körülményekre, amelyekről az eladónak vagy szolgáltatónak a szerződés megkötésének időpontjában

tudomása lehetett és amelyek az említett szerződés későbbi teljesítésére kihathattak. A szerződéskötéskor tehát az akkor ismert árfolyamokról, ezek változásának lehetőségéről tudta az I.r. alperes a felperest tájékoztatni. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 203. § (6) bekezdése és (7) bekezdés a) pontja értelmében az I.r. alperesi tájékoztatásnak ki kellett terjednie az árfolyam változásának lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, valószínűségére (6/2013. PJE). Az I.r. felperes tudatában volt annak, hogy deviza alapú kölcsönszerződést kötött, azaz tartozása devizában áll fenn és ebből következően a tartozás mértéke a deviza értékének megfelelően változik. Az I.r. alperes által alkalmazott árfolyamkockázati tájékoztató a világosság és érthetőség követelményének megfelelt, az irányadó és az I.r. alperes által felhívott kúriai határozatok tükrében is. Megjegyzi a törvényszék, hogy az I.r. felperes a szerződéskötést követően több évvel később tette csupán vitássá a kölcsönszerződés érvényességét az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelenségére is hivatkozással, annak ellenére, hogy hosszú időn keresztül az árfolyamváltozással kapcsolatos követelésnek is eleget tett, amely szintén arra enged következtetni, hogy az erre vonatkozó tájékoztatás megfelelő volt.

A fent részletesen kifejtettekre tekintettel a törvényszék az 1952-es Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a fenti indokolásbeli kiegészítésekkel, pontosításokkal helybenhagyta”.

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Kötelezte az I. és a III. rendű felperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. és a II. rendű alperesnek személyenként az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó 63.500 forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az alperesi felülvizsgálati kérelmünkben kértük elsődlegesen a Tisztelt Kúriát, hogy a másodfokú bíróság, a Szegedi Törvényszéki 4.Pf.21.354/2020/5-os számú jogerős ítéletét (az elsőfokú bíróság, a Szentesi Járásbíróság 2.P.XVIII.20.163/2018/55-ös számú ítéletére is kiterjedően) helyezze hatályon kívül és hozzon a jogszabályoknak megfelelő új határozatot, melyben a keresetnek adjon helyt. Kértük másodlagosan a Tisztelt Kúriát, hogy a másodfokú bíróság, a Szegedi Törvényszéki 4.Pf.21.354/2020/5-os számú jogerős ítéletét (az elsőfokú bíróság, a Szentesi Járásbíróság 2.P.XVIII.20.163/2018/55-ös számú ítéletére is kiterjedően) helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára a jelen felülvizsgálati kérelemben írt jogi érvelésnek megfelelő kötelező utasítással. Mindegyik fenti kérelem vonatkozásában: Kértük, hogy a Tisztelt Kúria kötelezze az alpereseket egyetemlegesen az első- és másodfokú és a felülvizsgálati eljárásbeli perköltsége viselésére és a felperesek perköltsége felperesek mint egyetemleges perköltség-jogosultak javára történő megfizetésére. Mindegyik fenti kérelem vonatkozásában: Felülvizsgálati perköltségként a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíjra tartottunk igényt azzal, hogy jogi képviselőnk ÁFA fizetésére nem köteles.

Arra hivatkoztunk, hogy a jogerős ítélet sérti az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 169., 267. és 288. cikkeit, a 93/13/EGK irányelvet, különösen annak 3-6. cikkeit, az EUB C-26/13., 186/16., 126/17., 154/15., 51/17., 118/17. és 260/18. számú ügyeiben hozott ítéleteit, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203. § (1), (6) és (7) bekezdéseit, a Ptk. 205. § (3) bekezdését, 209. § (1) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, 239. § (2) bekezdését, az érvénytelenség jogkövetkezményei körében a Ptk. 237. § (2) bekezdését, a DH2 törvény 37. §-át és 37/A. §-át, az elállás jogszerűtlensége körében a Ptk. 226. §-át, a bizonyítási teher jogszerűtlen telepítése miatt az EUB C-34/18. számú ítéletét, a Vht. 23/C. §-át, 21. §-át, a Kr. 1. § (1) bekezdés a) és b) pontjait, a záradék és ténytanúsítvány összegének eltérése körében pedig a Pp. 369. § a) pontját, a Vht. 23/C. §-át és 21. §-át.

Érvelésünk szerint az I. rendű alperes nem adott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat tárgyában, mert az nem terjedt ki arra, hogy a törlesztőrészlet a forint súlyos leértékelődése esetén felemésztí a fogyasztó összes bevizsgált jövedelmét és súlyos helyzetbe hozza őt. A Magyar Nemzeti Bank 2004. júniusi stabilitási jelentése, valamint a 9/2006. PSZÁF tájékoztató alapján tudnia kellett arról, hogy a devizahitelezésnek súlyos gazdasági következményei lehetnek. Ismernie kellett a kamatparitás közgazdasági törvényét, amely szerint a magas kamatú pénznem szükségszerűen leértékelődik az alacsony kamatú pénznemhez képest. Tudnia kellett azt is, hogy a forint a svájci frankhoz képest az elmúlt 40 év során többször is jelentősen leértékelődött. Ennek ellenére nem tájékoztatta a felpereseket arról, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa, épp ellenkezőleg: köztudomású, hogy az eljáró banki ügyintézők az árfolyamkockázatot elbagatellizáló szóbeli nyilatkozatokat tettek. A fogyasztó csak akkor hozhatott volna megalapozott döntést a hitelfelvétel tárgyában, ha a bank feltárta volna előtte azokat a tényezőket, amelyek miatt a HUF/CHF árfolyam megváltozhat. Olyan „stop-táblaszerű” tájékoztatást kellett volna adnia, amely arányban van a fogyasztó által felvállalt korlátlan kockázat súlyával, és figyelembe kellett volna vennie, hogy a magyarországi fogyasztók különösen kiszolgáltatottak, a pénzügyi műveltségük évszázados lemaradásban van a nyugati társaikétól. A BH2020. 45. és BH2020. 115. számú eseti döntések, valamint az EUB C-51/17. számú ítélete alapján nem elégséges az olyan tájékoztatás, amely csupán azt tartalmazza, hogy „lehet így is, lehet úgy is.”

...Rámutattunk, hogy az EUB C-118/17. számú ítéletének 43., 44., 54. és 55. pontjai szerint a részlegesen érvénytelen szerződési kikötést nem lehet helyettesíteni egy diszpozitív belső jogszabályi rendelkezéssel, ha az nem áll a fogyasztó érdekében. Ezt az értelmezést a nemzeti bíróságok az EUMSZ 169. és 288. cikkei értelmében nem hagyhatják figyelmen kívül. Ezért a felperesek úgy nyilatkoztak, hogy az árfolyamrés tisztességtelensége miatt előállt részleges érvénytelenséget nem kérik orvosolni a magyar jog diszpozitív rendelkezésével, mert az ellentétes az érdekeikkel, hiszen az árfolyamkockázat fennmaradását eredményezi. Árfolyam nélkül a deviza alapú kölcsönszerződés nem teljesíthető, így a teljes szerződés érvényessége megdől, amelyet a Kúriának az 1/2005. PK vélemény alapján – nyilvánvaló semmisségi okként – hivatalból észlelnie kell, e körben nem kötik őt a kereseti kérelem korlátai. Az érvénytelenség egyetlen uniós joggal összhangban álló jogkövetkezménye az eredeti állapot helyreállítása, ezért a Kúriának arra kell felhívnia őket, hogy terjesszenek elő keresetet az eredeti állapot helyreállítása iránt. Amennyiben ezt megteszik, a jogerős ítéletet hatályon kívül kell helyezni és az elsőfokú eljárást meg kell ismételni. Abban az esetben viszont, ha a Kúria nem így jár el, az felveti a kártérítési felelősségét.

A felülvizsgálati tárgyaláson azzal egészítettük ki a nyilatkozatainkat, hogy az I. rendű alperes nem kellő időben adott tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Az árfolyamkockázati tájékoztatás nem felel meg a Kúria BH2021. 141. szám alatt közzétett eseti döntésében, továbbá az EUB C-609/19. számú és C-776/19. számú – a C-782/19. számú ügyel egyesített - ügyeiben hozott ítéleteiben foglalt követelményeknek, mert az I. rendű alperes nem figyelmeztette az I. rendű felperest arra, hogy gazdaságilag ellehetetlenülhet, továbbá nem számíthatott észszerűen arra, hogy az I. rendű felperes az egyedi megtárgyalást követően elfogadja az őt terhelő aránytalan árfolyamkockázatot. Az EUB C-932/19. számú ítéletét a közelmúltban meghozott C-212/20. számú ítélettel együtt kell értelmezni, amely alapján az I. rendű alperes jogosan zárkózott el az árfolyamrés által előidézett tisztességtelenség DH törvényekben foglalt orvoslásától.

Az I. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Előadta, hogy a kölcsönszerződés VII.2. pontja és a devizakockázati tájékoztató nem csupán a jelentős árfolyamváltozásra, hanem ezzel kapcsolatban jelentős árfolyamkockázatra is felhívta a figyelmet, megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének, a Kúria az azonos tartalmú tájékoztatást több ítéletében megfelelőnek találta. Kiemelte, hogy a felperesek csak állították, de semmivel nem igazolták, hogy a magyar átlagos fogyasztó mely okból állna alacsonyabb ismereti szinten

az európai átlagos fogyasztóhoz képest. A felperesek hivatkozásával szemben nem volt és jelenleg sincs olyan árfolyamra ható „tényező-lista”, amelyről a fogyasztókat tájékoztatni kellett volna. Téves az a felperesi előadás, hogy a felmondásban és a végrehajtási záradékban szereplő összeg nem térhet el; ezzel szemben a közjegyző a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződést látja el záradékkal, az abból eredő követelés érvényesíthető a végrehajtási joggal; a közjegyzőnek nem a felmondást és az abban szereplő összeget kell záradékolnia, a tanúsítvány a tartozás egy összegben esedékessé válásának a bekövetkezését mint a végrehajthatóság egyik feltételét igazolja. Nem adták elő a felperesek az elállásuk jogszerűsége körében, hogy a DH törvényekkel kapcsolatban milyen lényeges jogos érdekük sérült. Hangsúlyozta továbbá, hogy a jogalkotó az árfolyamrés tisztességtelenségéhez nem a deviza alapú szerződések teljes érvénytelenségét, hanem a részleges érvénytelenség jogkövetkezményét fűzte, így ezzel ellentétes megállapítást a perben eljáró bíróságok nem tehettek. A felperesek a vitatott árfolyamrésre vonatkozó DH1 törvény 3. § alkalmazásával ugyanazon jogi és ténybeli helyzetbe kerültek, mintha külön perben bíróság mondta volna ki a kétnemű árfolyamra vonatkozó rendelkezések semmisségét és a szerződés részleges érvénytelensége alapján ezen árfolyamok a szerződésből kiesnek. Az előzetes döntéshozatali eljárások befejezésére és a perbeli ügyre kihatás hiányára hivatkozással ellenezte a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelem teljesítését.

A II. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet helyes indokai alapján történő hatályában tartását kérte. Álláspontja szerint a végrehajtás megszüntetésének nincs helye, mert a felpereseknek – saját nyilatkozatuk szerint is – van tartozása. Az I. rendű alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatás világos és érthető volt, abban nem kellett kitérni gazdaságtörténeti előzményekre, az esetleges árfolyamváltozás jövőbeli mértékére, valamint arra, hogy az árfolyamkockázat megélhetési gondokat okozhat az adós számára.

A Kúria indokolásában rögzítette, hogy Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet csak a szabályszerűen előterjesztett felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem korlátai között lehet felülvizsgálni. Márpedig a felülvizsgálati kérelem – egyéb feltételek mellett – akkor minősül szabályszerűnek, ha az olyan kérdésben támadja a jogerős ítéletet, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH2001. 172., BH2001. 222., valamint a BH2020. 80. szám alatt közzétett Gfv.VII.30.016/2019. számú ítélet). A felperesek azonban sem az első-, sem pedig a másodfokú eljárásban nem hivatkoztak arra, hogy az árfolyamrésre vonatkozó szerződési kikötések tisztességtelensége folytán a szerződést – a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény), továbbá a DH2 és DH3 törvények rendelkezéseitől eltérően – teljesen érvénytelennek tekintik. Ezért ezt az érvelést a Kúria a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálhatta meg.

Alap nélkül hivatkoztak a felperesek arra is, hogy a Kúriának nyilvánvaló semmisségi okként hivatalból kell észlelnie, hogy a kölcsönszerződés az árfolyamrésre vonatkozó szerződési kikötések tisztességtelensége folytán – a DH törvények rendelkezéseitől eltérően – teljes egészében érvénytelen. Az EUB a C-932/19. szám alatt meghozott ítéletében (ECLI:EU:C:2021:673) kimondta ugyanis, hogy nem ellentétes a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 6. cikkének (1) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmissnek nyilvánítja az árfolyamrésre vonatkozó, tisztességtelenné tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy e kikötést a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő, anélkül hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányul, még akkor is, ha az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, feltéve, hogy

ugyanaz a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében és anélkül hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne e mérlegelési jogkörhöz képest, meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna. Mindez azt jelenti, hogy nem ad alapot a DH törvények félretételére, így nem idéz elő a teljes kölcsönszerződés érvénytelenségét eredményező, nyilvánvaló semmisségi okot önmagában az, hogy a felperesek a felülvizsgálati kérelemben az érdekeikkel ellentétesnek nyilvánították az árfolyamrés tisztességtelenségének orvoslását szolgáló jogszabályi rendelkezéseket. Erre tekintettel a Kúria – a teljes kölcsönszerződés érvénytelenségét eredményező, nyilvánvaló semmisségi ok hiányában – a 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 4. pontja alapján nem folytathatott hivatalbóli vizsgálatot a felülvizsgálati kérelemben felvetett kérdésben, így nem alkalmazhatta az 1/2005. (VI.15.) PK véleményt.

Mindezt az EUB Lintner-ügyben C-511/17. szám alatt meghozott ítélete Pfv.VIII.20.623/2021/13. (ECLI:EU:C:2020:188) is alátámasztja, amelynek 37. és 38. pontjaiból szintén az következik, hogy a kereseti és a felülvizsgálati kérelem korlátain túllépő hivatalbóli vizsgálatra – egyéb feltételek mellett – csak akkor kerülhet sor, ha az iratanyagban már meglévő jogi és ténybeli elemek komoly kétségeket támasztanak a szerződés érvényességét illetően. Ilyen komoly kétségek azonban a kifejtett okok miatt nem merültek fel. Ezzel ellentétes következtetést az EUB C-212/20. szám alatt meghozott ítélete alapján sem lehetett levonni, az ugyanis a magyar jogszabályi környezettől eltérő lengyel jogszabályok uniós joggal való összhangjával foglalkozik, szemben a C-932/19. szám alatt meghozott ítélettel, amely kifejezetten azt vizsgálta, hogy megfelel-e az irányelvnek, ha a magyar bíróságok a fogyasztó akarata ellenére is alkalmazzák a DH törvényeket. Ezért annak eldöntése során, hogy a fogyasztó DH törvények alkalmazásától való elzárkózása előidéz-e olyan nyilvánvaló semmisségi okot, amelyet a kereseti és a felülvizsgálati kérelem korlátaira tekintet nélkül hivatalból vizsgálni kell, a Kúriának nem a C-212/20., hanem a C-932/19. számú ítéletet kellett alapul vennie.

A felülvizsgálati eljárásnak nem képezhetette tárgyát annak vizsgálata sem, hogy az I. rendű felperes kellő időben kapott-e tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Arra ugyanis, hogy nem volt elegendő ideje e tájékoztatás értelmezésére, az I. rendű felperes az elsőfokú bíróság ítélete ellen benyújtott fellebbezésében nem hivatkozott, így ebben a kérdésben a másodfokú bíróságnak nem kellett állást foglalnia. Mindez – a Kúria egységes gyakorlata szerint – kizárta a felülvizsgálati kérelem erre vonatkozó részének érdemi elbírálását (BH2001. 172., BH2001. 222., a BH2020.80. szám alatt közzétett Gfv.VII.30.016/2019. számú ítélet, Gfv.VII.30.467/2020/9. számú ítélet [18] pontja).

Bár a felperesek árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelenségével kapcsolatos érvelése alkalmas volt az érdemi vizsgálatra, az nem foghatott helyt. Ahogy arra a jogerős ítélet is helytállóan utalt: az EUB – egyebek mellett – a C-186/16., C-51/17. és C-227/18. számú határozataiban rögzítette azt, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás mely esetben minősíthető világosnak és érthetőnek. Eszerint az árfolyamkockázati tájékoztatásnak ki kell terjednie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, annak a mechanizmusnak a konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal. A tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó megértse: az árfolyamkockázatot ő viseli, az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, az korlátlan. Nem elegendő annak a lehetőségéről tájékoztatni a fogyasztót, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

Az EUB idézett döntéseinek tükrében a Kúria a BH2021. 141. szám alatt közzétett Gfv.VII.30.090/2020/9. számú határozatában összegezte az árfolyamkockázati tájékoztatással kapcsolatos gyakorlatát. Eszerint a tájékoztatás akkor minősíthető világosnak és érthetőnek, ha a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a szerződéskötéskor fel tudja ismerni annak veszélyét, hogy az árfolyamromlás valós kockázat, amely akár jelentős is lehet, így a

gazdasági helyzetét súlyosan érintheti. Ennek a követelménynek pedig az a tájékoztatás felel meg, amely nemcsak azt tartalmazza, hogy a törlesztőrészek mértéke – az árfolyamváltozástól függően – csökkenhet vagy emelkedhet, hanem arra is felhívja a figyelmet, hogy az árfolyamemelkedésnek esetlegesen jelentős gazdasági következményei is lehetnek.

Az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül jutottak arra a következtetésre, hogy a perrel érintett árfolyamkockázati tájékoztatás ezeknek a követelményeknek megfelel, mert az alapján egy átlagos fogyasztó nem csupán azt ismerhette fel, hogy a forint a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni tudta ennek – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. A kockázatfeltáró nyilatkozat – egyebek mellett – kitért arra, hogy a törlesztőrészek növekedése az adós számára „előre nem látható, előre ki nem számítható többletköltséget okozhat,” a kölcsönszerződés VII. pontja pedig kiemelte, hogy az adósnak „jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás.” Mindezek alapján egy átlagos fogyasztó felismerhette, hogy az árfolyamváltozás és – a kockázatfeltáró nyilatkozatban ugyancsak szereplő – kamatkockázat negatív következményei beláthatatlannak lehetnek, vagyis nincs kalkulálható felső határuk. Ennek tükrében a felperesek alap nélkül hivatkoztak arra, hogy az I. rendű alperesnek szó szerint is tájékoztatnia kellett volna az I. rendű felperest arról, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, az EUB C-227/18. számú végzése szerint ugyanis az árfolyamkockázati tájékoztatás enélkül is minősíthető világosnak és érthetőnek.

Ezt meghaladó tájékoztatási kötelezettsége az I. rendű alperesnek nem volt, az tehát nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, valószínűségére. Ahogy azt a 6/2013. Polgári jogegységi határozat is tartalmazza: „ilyen tartalmú tájékoztatási kötelezettséget nem is lehetne teljesíteni, mert az árfolyam emelkedésének, csökkenésének nincs pontosan előre látható, kiszámítható mértéke, illetve korlátja, különösen hosszú időintervallum esetén. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által a Kúria részére 2013. május 31-én adott tájékoztatás szerint, a 2001-2008 közötti időszakban a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát. Ezen időszakban a Magyar Nemzeti Bank stabilitási jelentései sem utaltak jelentős árfolyamváltozásra.” Erre tekintettel a felperesek ezzel ellentétes érvelése nem foghatott helyt.

A felülvizsgálati kérelem folytán utal a Kúria arra is, hogy az EUB C-26/13. számú ítéletének 74. pontja, valamint a 2/2014. Polgári jogegységi határozat értelmében az eljáró bíróságoknak nem azt kellett megvizsgálniuk, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás a konkrét fogyasztó vagy valamely konkrét fogyasztói csoport számára világos és érthető volt-e. A vizsgálat során kizárólag annak volt jelentősége, hogy a tájékoztatást „egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó” megérthette-e. Mindez olyan objektív zsinórmértéket jelent, amely független a konkrét fogyasztó vagy valamely konkrét fogyasztói csoport pénzügyi műveltségétől vagy bármely más, vélt vagy valós tulajdonosától. Ezen objektív mérce alapul vételével pedig az I. rendű alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatás – a kifejtett okok miatt – világosnak és érthetőnek minősült. Bár a felperesek az ezzel ellentétes felülvizsgálati álláspontjuk alátámasztására több kúriai döntésre is hivatkoztak, ezek egyike sem az I. rendű alperesre és a perbelivel azonos szövegezésű kockázatfeltáró nyilatkozatra vonatkozott, így ezeket az ítéleteket a Kúria nem tekinthette irányadónak. Ezzel szemben számos határozatában rámutatott már, hogy a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat egy átlagos fogyasztó számára világos és érthető árfolyamkockázati tájékoztatást tartalmaz (pl.: Gfv.VII.30.319/2019/7., Gfv.VII.30.020/2018/5., Gfv.VII.30.371/2020/7., Gfv.VII.30.220/2020/6., Pfv.I.21.062/2019/14., Pfv.I.20.306/2019/6., Pfv.I.21.338/2020/8., Pfv.I.20.115/2021/5.), olyan körülmény pedig, amely okot adott volna e határozatoktól eltérő következtetés levonására, jelen ügyben nem merült fel. A felülvizsgálati kérelemben foglalt érveléssel szemben ugyanis nem lehetett köztudomásúnak minősíteni azt, hogy az I. rendű felperes a szerződéskötés során az árfolyamkockázatot elbagatellizáló szóbeli tájékoztatást kapott az I. rendű alperes eljáró alkalmazottaitól. Ezért ezt a tényállítást a 2/2014. Polgári jogegységi határozatnak megfelelően a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk, e kötelezettségüknek azonban nem tettek eleget, mert mindezt a per során kihallgatott tanúk nem támasztották alá.

Erre tekintettel az eljáró bíróságok nem sértették meg a felülvizsgálati kérelemben foglalt jogszabályokat azzal, hogy a felperesek árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelenségére alapított érvelését alaptalannak találták.

Noha a felperesek a felülvizsgálati tárgyaláson hivatkoztak az EUB C-609/19., valamint C-776/19-782/19. számú ítéleteire is, ezekben a határozataiban az EUB – az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezése körében – nem tért el a C-186/16., C-51/17. és C-227/18. számú döntéseiben foglalt elvektől, épp ellenkezőleg: szinte szó szerint megismételte azokat (C-609/19. számú ítélet 57. pontja, C-776/19-782/19. számú ítélet 78. pontja). E határozatok azon megállapításai, amelyek szerint a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy utóbbi az egyedi megtárgyalást követően elfogadja a sérelmezett feltételt, nem az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésének, hanem a 3. cikk (1) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak (C-609/19. számú ítélet 71. pontja, C-776/19-782/19. számú ítélet 103. pontja), amelyeket ebben a perben nem lehetett alkalmazni. Ahogy ugyanis azt az EUB a C-51/17. számú ítéletének 68. pontjában megállapította: a deviza alapú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó feltételei e szerződés elsődleges tárgyát határozzák meg.

Márpedig az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján csak akkor lehet vizsgálni a szerződés elsődleges tárgyához tartozó kikötés tisztességtelenségét, ha az az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése alapján nem világos és nem érthető. Mivel azonban az I. rendű alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatás – a kifejtett okok miatt – világosnak és érthetőnek minősül, a szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezésének tisztességtelenségét az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján nem lehetett megvizsgálni, ezt ugyanis az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése kizárta. Ezért az EUB C-609/19., valamint C-776/19-782/19. számú ítéleteinek az irányelv 3. cikk (1) bekezdését értelmező részei jelen perben nem bírtak relevanciával.

.....

A kifejtettek okok miatt a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben felsorolt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.”

BÍRÓI DÖNTÉST ÉRDEMBEN BEFOLYÁSOLÓ JELLEG:

Az önkényes mérlegelés tilalma megszegése *fogalmilag, minden esetben tehát* a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, hiszen maga az önkényes mérlegelés vezet önkényes döntésekhez, ezért csak annyit kell hozzátennünk ehhez, hogy az érdemi döntést magát befolyásolta maga az ügy érdemében elkövetett önkényes mérlegelés-sorozat.

Az alkotmányértés igazoló következő pontbeli („Alaptörvény-ellenesség mibenléte tételesen”) érvek figyelembevételre kedvezőbb helyzetbe hozta volna a felpereseket, hiszen a keresetnek helyt adó, a felpereseknek kedvezőtlenebb ítéletek és az azokban előírt tartozás – és perköltség-fizetési marasztalásokból súlyos kötelezettségei fakadnak.

ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉG MIBENLÉTE TÉTELESEN:

Jelen alkotmányjogi panaszunkban kértük, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a 2011. évi CLI. tv. (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerint, hogy a velünk, a felperesekkel érintett eljárásokban meghozott ítéletek, nevezetesen a Szentesi Járásbíróság .P. 20.163/2018/55-ös számú elsőfokú ítélete és az ezt helybenhagyó Szegedi Törvényszék 4.Pf.21.354/2020/5. számú jogerős ítélete és a Kúria Pfv.VIII.20.623/2021/13. sz. ítélete beleütköznek Magyarország Alaptörvényébe - XXVIII. cikke (1) bekezdésébe (tisztességes tárgyaláshoz való jog, részlemeze az önkényes mérlegelés tilalma), s (7) bekezdésébe (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás

joga, mindezekkel összefüggésben egyrészt az önkényes mérlegelés tilalma, alperesi indokok érdemi elbírálásához való jog, fegyveregyenlőség elve) ezekkel összefüggésben az Alaptörvény XV. cikke (2) bekezdésébe (hátrányos megkülönböztetés tilalma) és (1) bekezdése első mondatába (törvény előtti egyenlőség) a fogyasztói jogok biztosításához való jogba is (Alaptörvény M. cikke (2) bekezdése 2. mondata) ütközik. Végül XIII. cikkének (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog) ütközését is állapítsa meg az Alkotmánybíróság és a fenti ítéleteket semmisítse meg olyan iránymutatással, hogy a Kúria az elsőfokon eljárt bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítsa (rPp. 361. §-ának c.) pontja) és a jelen alkotmányjogi panaszban írtak szerinti bizonyítási teher és mérce szerinti bizonyításra, értékelésre kötelezze az elsőfokú bíróságot.

A./ Nyilvánvaló az önkényes mérlegelés tilalmába ütköző eljárásjogi, egyben a tisztességes eljáráshoz való jogot ügydöntő eljárásjogi jellegénél fogva is megszegő Alaptörvényt sértések a következők (mindegyik az előbbi panaszkérelemben írt jog sérelmével) – eljárásjogi önkényes korlát alkalmazásával:

A kellő idő követelményének elutasítása a Kúria részéről alkotmányellenes és egy tágabb problémára hívja fel a figyelmet.

A Kúria szerint a „Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet csak a szabályszerűen előterjesztett felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem korlátai között lehet felülvizsgálni. Márpedig a felülvizsgálati kérelem – egyéb feltételek mellett – akkor minősül szabályszerűnek, ha az olyan kérdésben támadja a jogerős ítéletet, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt (BH.2001. 172., BH.2001. 222., valamint a BH.2020. 80. szám alatt közzétett Gfv.VII.30.016/2019. számú ítélet).”

Csakhogy a jogcím, a jogi indok a tájékoztatás tisztességtelensége, ennek nyilvánvalóan része bármely eleme, olyan objektív jellemzője mindenképpen, mint az időbeliség. Az időbeliség alapfogalom, mindennek van ideje, időbelisége. Ha a Kúria teljes szabadsággal bírna, hogy egy megjelölt jogi indokban milyen tényezők vannak eleve bent, s melyek csak hivatkozással, ráadásul folyamatos hivatkozással, akkor az önkényessé teszi a felülvizsgálati eljárást a legjobb bírói szándék mellett is. Ha a világosság, érthetőség időbeli korlátoktól szenvedett ez olyan szorosan hozzátartozik magához az érthetőséghez, világosságához a tájékoztatást illetően, hogy külön folyamatos hivatkozási kényszer elvárása illuzórikus, különösen a csak nagyon lassan az EU fogyasztóvédelmi jogához illeszkedő bírói gyakorlathoz. Nagyon nincs rendben, hogy a 2021. szeptemberi precedensképes kellő időt szerződéskötésnapra kockázatfeltárásnál az adósok javára megítélő döntést követően indult perekben nyerne, a korábban lezárt és folyamatban lévőkben, felülvizsgálatokban pedig nem, mert nem voltak jók, amikor jogorvoslati jogukat gyakorolták (Gfv. 30.467/2020/9). Nagyon nincs rendben ez, főleg olyan esetben, amikor a szerteágazó esetkört magába olvasztó érthetőség, világosság hiányára viszont hivatkoztak.

Tehát az rPp. 2. §-a, az Alaptörvény XVIII. cikke fentebb írt nem-alkalmazása olyan bírói hiba, mely egyértelműen önkényes, minden ésszerűséget sérti, a hatékony érdemi döntéshez, jogorvoslathoz és így indokoláshoz való jogba is ütközik, s nem mellékesen a magját érinti a hátrányos megkülönböztetéstől való védelemnek, tehát e körben tévedni súlyosabb megítélésű, mint más eljárási részkérdésben.

Ez nem esik tehát az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvébe sem, azt átlépi, önkényes mérlegelést valósít meg. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült.

Mindegyik bíróság így túllépte a szabad – akár téves – mérlegelési szabadságát. Az önkényes mérlegelés tilalma sérült.

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikke (1) bekezdése, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog, részeleme az önkényes mérlegelés tilalma közvetlenül, és közvetve

ezzel összefüggésben (7) bekezdése (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben az önkényes mérlegelés tilalma) és a XIII. cikkének (1) bekezdése is (tulajdonhoz való jog) sérült. A bírósághoz való jog azért, hiszen az magában foglalja az érdemi elbíráláshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogot, melyek e körben elmaradtak. Minden panaszbeli felsorolt jog, nevesített részjog is sérült.

Könnyű belátni hogy az eljáró bíróságok nem létező mérlegelési szabadságot teremtettek maguknak és contra legem jogellenesen döntöttek. A jogszabály egyenes, teljesen világos tartalma nem írható felül, a kétséges, általános tartalom adott esetben értékelhető a nyelvtani értelmezéstől eltérően, itt azonban erről szó sem lehet(ett volna). A mérlegelés önkényessége nem kétséges. A tisztességes eljáráshoz való joggal való kapcsolata az önkényes mérlegelésnek nem vitatott a Strasbourg-i gyakorlatban sem, nincs ezért sem szükség a jogsérelem alkotmányos alapjoghoz kapcsolódásának külön bizonyítására, az evidens összefüggés részletes bemutatására.

Az előző bekezdésekben írtak azért is sértik a tisztességes eljáráshoz való jogot, mert mint európai uniós állampolgár sem kaptuk meg felperesként a kötelező (2007. évi CLXVIII. törvény 4. cikk 17. pontja) uniós fogyasztóvédelmi jog (EUMSZ. 169. cikke, az annak tartalmát kibontó előzetes döntéshozatali eljárások döntései, a 93/13 EGK Irányelv elvei, szabályai) védelmét, pedig fogyasztói szerződés esetén az irányadó, s konkrétan a C-51/17-es EDE-ítélet is, mely konkrét kötelező értelmezést ad a közvetlenül hatályos EUMSZ 169. cikkének. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült és a fogyasztói jogok biztosításához való jog is (Alaptörvény M. cikke (2) bekezdése 2. mondata), a törvény előtti egyenlőség (Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése első mondata) a többi fogyasztói szerződést kötő akár magyar, akár más tagállami állampolgár adóshoz képest is. Más tárgyú ügyekben ugyanis azt kell feltételezni már csak az uniós jog primátusa és az Alaptörvény miatt is, hogy megkapja a hazai bíróságoktól az uniós jogot a magyar állampolgár, más típusú kölcsönszerződések adósa is bizonyára. Mivel a fogyasztóvédelmi uniós jog és joggyakorlat nem technikai norma, ezért figyelembe jön az AB gyakorlatában - Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú eljárás.

Az Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú döntésében eljárásjogilag egyértelműen a rendes bíróságok eljárási akadály és külső fórumok, a jogalkotó szerepe nélküli jogkörévé tette az európai uniós jognak meg nem felelő hazai jog és bírói gyakorlat félretételét.

B./ Nyilvánvaló az önkényes mérlegelés tilalmába ütköző, egyben a tisztességes eljáráshoz való jogot is megszegő Alaptörvényt sértések a következők (mindegyik az előbbi panaszkérelemben írt jog sérelmével) – az uniókonform bírósági értékelések nyilvánvaló és alapvető hiányával összefüggésben is:

A Kúria szerint „Noha a felperesek a felülvizsgálati tárgyaláson hivatkoztak az EUB C-609/19., valamint C-776/19-782/19. számú ítéleteire is, ezekben a határozataiban az EUB – az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezése körében – nem tért el a C-186/16., C-51/17. és C-227/18. számú döntéseiben foglalt elvektől, épp ellenkezőleg: szinte szó szerint megismételte azokat (C- 609/19.

számú ítélet 57. pontja, C-776/19-782/19. számú ítélet 78. pontja). E határozatok azon megállapításai, amelyek szerint a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy utóbbi az egyedi megtárgyalást követően elfogadja a sérelmezett feltételt, nem az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésének, hanem a 3. cikk (1) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak (C-609/19. számú ítélet 71. pontja, C-776/19-782/19. számú ítélet 103. pontja), amelyeket ebben a perben nem lehetett alkalmazni. Ahogy ugyanis azt az EUB a C-51/17. számú ítéletének 68. pontjában megállapította: a deviza alapú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó feltételei e szerződés elsődleges tárgyát határozzák meg. Márpedig az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján csak akkor lehet vizsgálni a szerződés elsődleges tárgyához tartozó kikötés tisztességtelenségét, ha az az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése alapján nem világos és nem érthető. Mivel azonban az I. rendű alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatás – a kifejtett okok miatt – világosnak és érthetőnek minősül, a szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezésének tisztességtelenségét az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján nem lehetett megvizsgálni, ezt ugyanis az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése kizárta. Ezért az EUB C-609/19., valamint C-776/19-782/19. számú ítéleteinek az irányelv 3. cikk (1) bekezdését értelmező részei jelen perben nem bírtak relevanciával”.

Ez azonban tautológia – megint csak a legjobb bírói szándék mellett is. A tautológia pedig önkényes. A C-609/19 és a C-776/19-es EDE-ítéletek szintén a világosság, érthetőséget érintik. Azaz ha ellentétesek a hazai gyakorlattal és a támadott ítélettel e körben, akkor éppen hogy megnyitják az utat az Irányelv 4. cikke (2) bekezdése szerinti vizsgálathoz. S nem elzárják. Ha ugyanis egy szabad szemmel is zöld színű mosógépet lilaként hirdet egy kereskedő, akkor tömeges szerződéskötés (vö.: devizahitelek) esetén ez csak nem érthető, nem világos tájékoztatás esetén járhatott eredménnyel, szerződéskötésekkel. Azaz a hátrányos tartalom és a nem világos tájékoztatás nem választható el a Kúria fenti kifejtésével ellentétben.

Ez sem esik tehát az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvébe sem, azt átlépi, önkényes mérlegelést valósít meg. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült.

Mindegyik bíróság így túllépte a szabad – akár téves – mérlegelési szabadságát. Az önkényes mérlegelés tilalma sérült.

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikke (1) bekezdése, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog, részeleme az önkényes mérlegelés tilalma közvetlenül, és közvetve

ezekkel összefüggésben (7) bekezdése (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben az önkényes mérlegelés tilalma) és a XIII. cikkének (1) bekezdése is (tulajdonhoz való jog) sérült. A bírósághoz való jog azért, hiszen az magában foglalja az érdemi elbíráláshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogot, melyek e körben elmaradtak. Minden panaszbeli felsorolt jog, nevesített részjog is sérült.

Könnyű belátni hogy az eljárt bíróságok nem létező mérlegelési szabadságot teremtettek maguknak és contra legem jogellenesen döntöttek. A jogszabály egyenes, teljesen világos tartalma nem írható felül, a kétséges, általános tartalom adott esetben értékelhető a nyelvtani értelmezéstől eltérően, itt azonban erről szó sem lehet(ett volna). A mérlegelés önkényessége nem kétséges. A tisztességes eljáráshoz való joggal való kapcsolata az önkényes mérlegelésnek nem vitatott a Strasbourggi gyakorlatban sem, nincs ezért sem szükség a jogsérelem alkotmányos alapjoghoz kapcsolódásának külön bizonyítására, az evidens összefüggés részletes bemutatására.

Az előző bekezdésekben írtak azért is sértik a tisztességes eljáráshoz való jogot, mert mint európai uniós állampolgár sem kaptuk meg felperesként a kötelező (2007. évi CLXVIII. törvény 4. cikk 17. pontja) uniós fogyasztóvédelmi jog (EUMSZ. 169. cikke, az annak tartalmát kibontó előzetes döntéshozatali eljárások döntései, a 93/13 EGK Irányelv elvei, szabályai) védelmét, pedig fogyasztói szerződés esetén az irányadó, *s konkrétan a C-51/17-es EDE-ítélet is, mely konkrét kötelező értelmezést ad a közvetlenül hatályos EUMSZ 169. cikkének.* Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslatához való jog) sérült és a fogyasztói jogok biztosításához való jog is (Alaptörvény M. cikke (2) bekezdése 2. mondata), a törvény előtti egyenlőség (Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése első mondata) a többi fogyasztói szerződést kötő akár magyar, *akár más tagállami állampolgár adóshoz képest is. Más tárgyú ügyekben ugyanis azt kell feltételezni már csak az uniós jog primátusa és az Alaptörvény miatt is, hogy megkapja a hazai bíróságoktól az uniós jogot a magyar állampolgár, más típusú kölcsönszerződések adósa is bizonyára.* Mivel a fogyasztóvédelmi uniós jog és joggyakorlat nem technikai norma, ezért figyelembe jön az AB gyakorlatában - *Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú eljárás.*

Az Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú döntésében eljárásjogilag egyértelműen a rendes bíróságok eljárási akadály és külső fórumok, a jogalkotó szerepe nélküli jogkörévé tette az európai uniós jognak meg nem felelő hazai jog és bírói gyakorlat féltreteletét.

C./ Nyilvánvaló az önkényes mérlegelés tilalmába ütköző, egyben a tisztességes eljáráshoz való jogot is megszegő Alaptörvénysértések a következők (mindegyik az előbbi panaszkérelemben írt jog sérelmével): – az uniókonform bírósági értékelések nyilvánvaló és alapvető hiányával összefüggésben is:

Az árfolyamrésre hivatkozó alperesi indokok el nem bírálása a DH törvényekre hivatkozással súlyos Alaptörvénysértést valósítottak meg a továbbiak szerint:

Azon tagállami szerződések, amelyeknek többek között Magyarország is aláírója - a Lisszaboni szerződés, Római szerződés, Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ) - tartalmukban egyértelművé teszik *a közösségi jog nemzeti joggal szembeni primátusát.* A 2007. évi CLXVIII. törvény 4. cikk 17. pontja szerint („Nyilatkozat az uniós jog elsőbbségéről”) ... az Európai Unió Bírósága állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a Szerződések és a Szerződések alapján az Unió által elfogadott jogi aktusok az említett ítélkezési gyakorlat által megállapított feltételek szerint a tagállamok jogával szemben elsőbbséget élveznek.

A közösségi jog nemzeti joggal szembeni felülrendeltségét az Európai Bíróság (Curia) a C-6/64. számú (Costa vs. Enel) ügyben deklarálta. A 189. cikk megerősíti a közösségi jog elsőbbségét, amely szerint a rendelet „kötelező” érvényű és „közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban”. „E rendelkezés, melyhez semmilyen fenntartást nem fűztek, tartalmatlan volna, ha egy állam a közösségi jogszabályokkal szemben érvényesíthető jogalkotási aktussal egyoldalúan semmissé tehetné annak hatályát. Mindezekből az következik, hogy a Szerződésből eredő és ezáltal önálló jogforrásból származó joggal szemben – annak eredeti, sajátos természetéből adódóan – bírói úton nem érvényesíthető semmiféle nemzeti szabály anélkül, hogy e jog el ne veszítené közösségi jellegét, és anélkül, hogy ez magának a Közösségnek a jogi alapjait meg ne kérdőjelezné. Az tehát, hogy az államok a Szerződés rendelkezéseiben meghatározott jogaikat és kötelezettségeiket a nemzeti jogrendszerükről a közösségi jogrendszerre átruházták, szuverén jogaik végleges korlátozását eredményezi, amellyel szemben a Közösség fogalmával összeegyeztethetetlen utólagos, egyoldalú jogi aktusok nem élvezhetnek elsőbbséget.

Az EUMSZ 288. cikke *értelmében az irányelveknek minden közösségi tagállamra vonatkozóan közvetlen hatálya van (vertikálisan, a tagállamra és bíróságaira), míg a 267. cikk pedig azt rögzíti, hogy az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárások keretében dönt arról, hogy a felek*

közötti szerződések, és a nemzet állami jogi aktusok összhangban vannak-e az irányelvekkel, „A Bíróság nem pusztán véleményt nyilvánít, hanem indokolással ellátott ítélettel vagy végzéssel határoz. Azt a nemzeti bíróságot, amely a határozat címzettje, az előtte folyó jogvita eldöntésekor köti ez az értelmezés. A Bíróság ítélete a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.” [Curia EU - https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/hu/].

Mindezek értelmében „az uniós jogszabályok tényleges és egységes alkalmazásának biztosítása, továbbá az eltérő értelmezések elkerülése érdekében a tagállami bíróságok jogosultak - illetve bizonyos esetekben kötelesek - a Bírósághoz fordulni az uniós jog egy adott részének pontos meghatározása végett - például annak érdekében, hogy ellenőrizhessék: a nemzeti szabályozásuk mennyiben van összhangban az uniós joggal. Az előzetes döntéshozatali eljárásnak célja lehet továbbá valamely uniós jogi aktus érvényességének vizsgálata.

Az EUMSZ 169. cikk pedig a fogyasztók magas szintű védelmét biztosítja. AZ EUMSZ közvetlen hatállyal bír, nemcsak a tagállamok és bíróságaik, de a tagállami uniós polgárok irányába is.

Az EUMSZ 169. cikke (az EK Sz. korábbi 153. cikke) (1) bekezdése alapján „A fogyasztói érdekek érvényesülésének előmozdítása és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása érdekében az Unió hozzájárul a fogyasztók egészségének, biztonságának és gazdasági érdekeinek védelméhez, valamint a tájékoztatáshoz, oktatáshoz és az érdekeik védelmét célzó önszerveződéshez való jogaik megerősítéséhez”.

Tehát bár az irányelv, köztük az Európai Unió „a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről,” szóló 93/13/EGK irányelve és annak 6. cikke (1) bekezdése az uniós polgárok felé nem bír közvetlen hatállyal, de a tagállam államára, s ezen államok bíróságaira igen, így azok döntéseiben a 93/13/EGK Irányelv azonos módon kötelező a mindenki felé közvetlen hatállyal bíró Rendelettel vagy EUMSZ-szal. Ráadásul mivel az EDE és az és az irányelvek kötelező értelmezését adják a kötelező EU-jognak (Rendelet, EUMSZ), ezért a kötelező EU-jog kötelező értelmezése köti a hazai bíróságot.

„A 93/13/EGK Irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következésképpen az átláthatóságnak az ugyanebben az irányelvben előírt követelményét kiterjesztő módon kell érteni (2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítélet, C-186/16, EU:C:2017:703, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). „ [Unió Bírósága C-126/17. ügy].

A 13/93 EGK Irányelv 6. cikkének (1) bekezdése az alábbiakat mondja ki: „A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”

Az rPtk. 239. § (2) bekezdése szerint fogyasztói szerződés „részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető”.

Mindezekből kiindulva:

releváns kijelentésként jogi tény, hogy C-118/17-es EDE-döntés az első kérdésre adott válaszában is és a 43. 44. és 54., 55.pontjában is olyan kötelező értelmezést tartalmaz, mely az 93/13/EGK Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésén és az EUMSZ 169. cikkén utóbbinál mint közvetlen hatályú kötelező jogi aktusokon keresztül a vonatkozó hazai jog kötelező értelmezését adják. Ráadásul az EUMSZ 169. cikke uniós jogi primátusa (elsőbbsége) alapján akár a vele ellentétes rendelkezések kötelező figyelmen kívül hagyásával járnak méghozzá kötelező erővel, ebben tehát nem illeti meg a nemzeti bírót mérlegelési jog. Az olyan hazai jog változatlan alkalmazása, mely az előbbi kötelező

értelmezéssel ellentétes, tiltott contra legem értelmezés, mely önkényes a tisztességes eljáráshoz való jog értelmében (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikke).

A 2019. március 14-én született Luxemburgi Európai Bírósági (Curia) C-118/17-es EDE-ítéletben a kérdésre adott első (jelen kereset szempontjából releváns) válasz szerint „A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely, árfolyamrészrel kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésére irányuló olyan kérelemnek, mint amilyen az alapügyben szerepel, feltéve hogy az ilyen szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen szerződési feltétel hiányában lett volna.....”

A 43. pont (C-118/17-es) szerint „Az ugyanis, hogy bizonyos szerződési feltételeket jogszabály útján minősítettek tisztességtelennek és semmisnek, valamint azokat az adott szerződés érvényben tartása érdekében új szerződési feltételekkel helyettesítették, nem fejthet ki olyan hatást, amely gyengíti a fogyasztók számára biztosított – a jelen ítélet 40. pontjában felidézett – védelmet.

Az 54. pont (C-118/17-es) alapján „Egyebekben pontosítani kell azt is, hogy noha a Bíróság a 2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítéletében (C26/13, EU:C:2014:282, 83. és 84. pont) elismerte, hogy a nemzeti bíróságnak annak érdekében, hogy a szerződést érvényben tartsa, lehetősége van a tisztességtelen szerződési feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítésére, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy e lehetőség azon esetekre korlátozódik, amelyekben a teljes szerződés megsemmisítése folytán a fogyasztót különösen káros következmények érhetnék, és ily módon az ez utóbbit büntetné (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Banco Santander és Escobedo Cortés ítélet, C96/16

és C94/17, EU:C:2018:643, 74. pont; 2018. szeptember 20-i OTP Bank és OTP Faktoring ítélet, C51/17, EU:C:2018:750, 61. pont).

Tény, hogy a 118/17 EDE döntés megszületéséig az annak fényében még nem értékelt 13/93 EGK Irányelv 6. cikke alapján értelmezett 3. § (2) bekezdése a DH1 tv-nek legalább is nem kizárt, hogy járhatott olyan eredménnyel a jogalkalmazói (akár bírói) mérlegelésben, hogy a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése alapján az árfolyamrés és a kiesett eladási és vételi árfolyam mint semmis kikötés helyébe „- a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép”. Akár a (3) bekezdés is alkalmazhatónak tűnhetett: „ 3. § (3) bekezdés alapján ha a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 200/A. §-ában vagy a Hpt. 267. §-ában meghatározott szerződések esetében és rendelkezések alapján az azokban megjelölt devizaárfolyam alkalmazására vonatkozó rendelkezés a szerződés részévé vált, vagy a törlesztés során a felek ennek megfelelően jártak el, a (2) bekezdés devizaárfolyamra vonatkozó előírását e szerződések esetében és a törlesztés e rendelkezések által érintett időszakára csak a folyósítás tekintetében kell alkalmazni”.

Tehát az árfolyamrés kiesével mindkét érintett (eladási és vételi) árfolyam kiesik, így a szerződés alkalmazandó árfolyam nélkül marad, a szerződés nem teljesíthető árfolyam meghatározás nélkül. A C-118/17 54. és 55. pontja, azaz az ennek fényében értelmezett 13/93 EGK Irányelv 6. cikke (1) bekezdése alapján értelmezendő EUMSZ 169. cikk szerint alapján a perben alperesként és azon kívül szerződő félként nem kértem a DH 1 tv. 3. §-ának (2) bekezdése szerinti árfolyampótlást, mert

az gyengítenié fogyasztói érdekeimet, mert az árfolyamkockázatot a terhemen tartaná a részleges érvénytelenség folytán (a teljes érvénytelenség helyett).

A C-118/17-es EDE, immáron 2019. október 3-a óta megerősítve a C-260/18-as EDE által felülírta az eredeti állapot helyreállítása iránti kereseti kérelem tilalmát a deviza alapú hitelszerződések (ezek mindegyike tartalmaz árfolyamrést) érvénytelensége iránti perekben, azok megindításakor.

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=B59D832CE22D6BACE6E110203F56A7C2?text=&docid=218625&pageIndex=0&doclang=hu&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=78879>

A C-260/18-as EDE 2. pontja alapján „A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egyrészt a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítása következtében a fogyasztó helyzetére gyakorolt, a 2014. április 30i Kásler és Káslerné Rábai ítéletben (C26/13, EU:C:2014:282) említett következményeket a jogvita időpontjában fennálló vagy előre látható körülményekre tekintettel kell értékelni, másrészt pedig, hogy ezen értékelés szempontjából a fogyasztó e tekintetben kinyilvánított szándéka döntő jelentőséggel bír”.. A többes szám árulkodó: körülményekről és nem körülményről szól, azaz nem szűkíthető le a vizsgálat az árfolyamréssel konkrétan okozott vagyoni hátrány visszatérítésére, mert az egy, az egyes szám. ha pedig a fogyasztó akarata az elsődleges, akkor egy ilyen választási lehetőséget nem biztosító törvényi rész félreteendő lett volna a bíróságok által.

A C-260/18-as EDE 4) kérdése ekként szólt: „A [93/13] irányelv 6. cikke (1) bekezdésének fényében a felek általi teljesítés összegét és módját meghatározó szerződéses rendelkezések tisztességtelennek minősítése eredményezhete olyan helyzetet, amelyben a jogviszonynak a szerződés tartalma alapján, a tisztességtelen feltételek következményeinek mellőzésével megállapított formája eltér a felek elsődleges szolgáltatásra vonatkozó szándékától, így különösen valamely szerződéses rendelkezés tisztességtelennek minősítése azt jelenti, hogy továbbra is lehet alkalmazni a többi, a fogyasztó elsődleges szolgáltatását meghatározó szerződéses rendelkezést, amelyeket nem minősítettek visszaélészerűnek, és amelyeknek a felek által elfogadott formája (szerződésbe való belefoglalása) elválaszthatatlan a fogyasztó által megtámadott rendelkezéstől?”

Erre a 4. számú vastagított választ adta az Európai Bíróság:

„A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétben a valamely szerződésben szereplő tisztességtelen feltételek fenntartása, amennyiben azok elhagyása e szerződés érvénytelenségének megállapításához vezetne, és amennyiben a bíróság úgy ítéli meg, hogy az érvénytelenség megállapítása kedvezőíten hatásokkal járna a fogyasztóra nézve, ha a fogyasztó a feltételek fenntartásához nem járult hozzá.”

A C-260/18-as EDE vastagított válaszai közül a 2. pontbeli egyértelművé tette, hogy nem elég diszpozitív nemzeti szabályozással (deviza MNB középárfolyama) helyettesíteni az árfolyamrés folytán kieső szerződéses árfolyamot és egyben a DH törvények szerinti elszámolás és visszatérítés folytán a hivatkozott érvénytelenségi ok, jelen kereset esetében az árfolyamrés vagyoni kára visszatérítéséről (betudásáról) rendelkezni. Hanem figyelembe jön minden olyan hátrány, mely a fogyasztó adóst más szerződéses rendelkezések folytán éri a szerződés fenntartásával, így az árfolyamkockázat fennmaradása a szerződés megdőlése és a jogalap nélküli gazdagodás alkalmazása helyett.

Mivel jelen perben a felperesek kifejezetten úgy nyilatkoztak (érvénytelenségi kifogása benyújtásával), hogy saját érdekeinek a szerződés teljes érvénytelensége folytán annak fenn nem tartása, azaz az eredeti állapot helyreállítása felel meg, ezt bíróság, törvény, jogszabály nem mérlegelhetette volna felül.

Az előbbi két bekezdés alapján tehát az uniós jog primátusa folytán nem alkalmazható a DH2 tv. 37. §-ának eredeti állapot helyreállítása iránti kereseti kérelem tilalma, már az árfolyamrés folytán kieső szerződéses árfolyammal helyettesítő előírás is csak az adós akaratától függően (ld. főleg C-260/18-as EDE 4. vastagított válasza a szerződés fenntartása tilalmáról !). Ez az akarat jelen felperes fogyasztó adósok esetében nem áll fenn pusztán nyilatkozatunk alapján.

A C-260/18-as EDE vastagított válasza fentiekől eltérő értelmezését ignorálja a 44. pontja (kiemelés tőlem):

„Ez még inkább igaz az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan körülmények között, mint amelyek a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott, a jelen ítélet 35. és 36. pontjában összefoglalt információkból következnek, mégpedig, hogy amennyiben a hitelfelvevők a megtámadott kikötések semmisségére hivatkoznak, az nem csupán az indexálási mechanizmus és az árfolyamrés elhagyásához vezetne, hanem közvetlenül az árfolyamkockázat megszűnéséhez is, ami közvetlenül kapcsolódik az alapügyben szóban forgó hitel devizához kötöttségéhez. Márpedig a Bíróság már megállapította, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötések határozzák meg az alapügyben szereplőhöz hasonló hitelszerződés elsődleges tárgyát, így az alapügyben szóban forgó hitelszerződés fenntartásának objektív lehetősége e körülmények között bizonytalannak tűnik (lásd ebben az értelemben: 2019. március 14i Dunai ítélet, C118/17, EU:C:2019:207, 48. és 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).”

Rátérve immáron a fentieket be nem tartó, ezért Alaptörvény-ellenes bírósági következtetésre :

Konkrét kötelező értelmezést ad a közvetlenül hatályos EUMSZ 169. cikkének az ítéletben írt valamennyi EUB EDE ítélet, s a Fogyasztóvédelmi Irányelv szintén. Ezek egyike sem technikai vagy túl általános norma, a 169. cikk közvetlenül hatályos, s elvesztette túlzottan általános jellegét az EUB fenti joggyakorlata és az Irányelv tartalomkitöltő jellege folytán. Erre figyelemmel átmegy azon a szűrőn, melyet a Tisztelt Alkotmánybíróság felállított a V/732-1/2019-es számú eljárásában hozott határozatában. Így egyrészt megítélheti, mert van rá konkrét hatásköre, hogy jelen támadott ítéletekben sérült-e az EUMSZ 169. cikke. Az Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú döntésében eljárásjogilag egyértelműen a rendes bíróságok eljárási akadály és külső fórumok, a jogalkotó szerepe nélküli jogkörévé tette az európai uniós jognak meg nem felelő hazai jog és bírói gyakorlat féltreteletét. Azaz az elsőfokú bíróság másodfokú és kúriai ítélettel is támogatott berzenkedése a nem uniókonform hazai jogi rendelkezések féltreteletétől nem támogatható.

Az előbbi előrebocsátásával a **helyettesíthetőség** jogerős ítéletbeli vizsgálata és uniókonformnak minősítése nem pusztán téves bírósági mérlegelés, hanem alkotmányellenes hiba. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a szerződések megkötését követő jogalkotás terméke a 2014. évi XXXVIII. tv. (a továbbiakban Dh1.) 3. § (1) bekezdése és (2) bekezdése mint **visszamenőleges előírás és az ilyen visszaható hatályú rendelkezés nem lehet azonos megítélésű a szerződéskötéskor már létező helyettesítő szabályokkal.** Lehetséges, hogy a fogyasztói érdeket szolgáló utólagos beavatkozás is alkotmányos, de akkor még inkább érthetetlen, hogy miért nem kérheti a fogyasztó egyénileg ennek mellőzését. Továbbá az rPtk. 231. §-ának (2) bekezdése **nem helyettesítő szabály**, mert az eleve a teljesítés tekintetében hiányos és nem teljes érvénytelenség folytán hiányossá vált szerződésekre alkalmazható csak. Ilyen teljesítési szabály minden jogban létezik. Ráadásul azért is kirívó

értelemzési fogyatékoság helyettesítő előírásnak tekinteni, hiszen akkor semmi szükség nem lett volna a DH1. tv. 3. § (1) bekezdésére, a jogalkotó mégis megalkotta, **felesleges duplikációs motivációi nem lehettek** egy már korábban létezett olyan jogszabályhelynél (Ptk. 231. § (2) bekezdése), melyet helyettesítő szabálynak tekintett volna.

Ez nem esik tehát az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvébe sem, azt átlépi, **önkéntes mérlegelést valósít meg. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült.**

A visszatartó erő uniós jogi követelményének egyáltalán nem felelt meg a jogerős és hatályában fenntartott ítélet. Az EUB a C-26/13 számú ítéletében azt állapította meg, hogy ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy az ilyen szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, e lehetőség sérthetné a 93/13 irányelv 7.cikke által elérni kívánt hosszú távú célt. E lehetőség ugyanis hozzájárulna annak a visszatartó erőnek a megszüntetéséhez, amely az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkezik az ilyen tisztességtelen feltételeknek a fogyasztókra való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlansága következtében, **mivel az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnák az említett feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is állapítanák, a szerződést a nemzeti bíróság a szükséges mértékben továbbra is kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítottak legyenek (Banco Espanol de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 69.pont).**Ebből mindazonáltal nem következik, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben a 93/13 irányelv 6.cikkének (1) bekezdésével ellentétes lenne az, hogy a nemzeti bíróság a szerződési jog elveit alkalmazva a tisztességtelen feltételt - a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével helyettesítve azt- elhagyja.”

Valóban nem következik kizárólagosan, de mivel a fogyasztó akarata „az elsődleges” (C-260/18-as EDE 2. pontja szerint !), ezért ha ő így kívánja, akkor a helyettesítés a visszatartó erő tiszteletben tartása miatt kötelező lenne. **A helyettesíthetőség adós fogyasztó akaratától függetlenné tétele kiüresíti a visszatartó erőt. Maguk a bíróságok sem hoztak fel olyan esetköröt, amikor a helyettesíthetőség fogyasztói választástól független mivolta ne a nem pusztán alacsony szintű, hanem az elveszett visszatartó erőhöz mégsem vezetne.**

Ez sem esik tehát az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvébe sem, azt átlépi, **önkéntes mérlegelést valósít meg Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült.**

A bíróságok által is egyik ügyszórtó jogi kérdésnek tartott tárgyban a mérlegelés a helytelen szintet átugorva önkényessé vált: **az uniós jogi kötelező megsemmisítése a teljesen érvénytelen deviza alapú szerződéseknek, mely nyilvánvalóan a hazai eredeti állapot helyreállításával egyenértékű.** Ugyanis ezt olyan szűkre szabta a másodfokú és az elsőfokú bíróság, hogy alkalmazhatatlanná tette. Könnyű ugyanis belátni, hogy ha az árfolyamrés anyagi visszafizetése (DH-törvények) esetén megszűnik az adós megsemmisítéshez való anyagi joga, akkor gyakorlatilag soha nem érvényesülhet. A kettős árfolyam mindegyike eltűnésével kiesik a szerződés tárgya, a visszafizetendő kölcsön, mert árfolyam hiányában nem meghatározható, ezért nem teljesíthető a szerződés, de a diszpozitív szabállyal helyettesítés még ilyenkor is kötelező a bíróságok szerint. Mivel minden szerződési teljes érvénytelenségi ok legalább becsülhető, ezért mindig pótolható kizárólag az ezen ok inkorporálásával okozott kár megtérítésével a bíróság által vagy állami utólagos jogalkotással, ez sosem lehetetlen objektíve, ezért ha tényleg csak ez alapján kellene vizsgálni a „”, akkor sose lehetséges megsemmisítés az uniós jog szerint sem, ami nyilvánvalóan abszurd, ezért helytelen uniós fogyasztósvédelmi jog értelemzési eredmény. **Valójában a teljes szerződés meg nem kötése esetén**

fennálló fogyasztói helyzet és a tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés megkötését követő helyzet között feszülő minden előny és hátrány vizsgálendő, így az árfolyamkockázattól megszabadulás legitim uniós jogi adósi fogyasztói érdek, akkor is ha más az érvénytelenségi ok. A fogyasztóvédelmi jog ezt célozza. Ennek tagadása minden alapot nélkülöz, önkényes.

Mindezt a C-932/19-es és a C-212/2020-as EDE is megerősítette.

Ez sem esik tehát az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvébe sem, azt átlépi, önkényes mérlegelést valósít meg. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljárásához való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült.

Mindegyik bíróság így túllépte a szabad – akár téves – mérlegelési szabadságát. Az önkényes mérlegelés tilalma sérült.

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikke (1) bekezdése, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog, részeleme az önkényes mérlegelés tilalma közvetlenül, és közvetve

ezekkel összefüggésben (7) bekezdése (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben az önkényes mérlegelés tilalma) és a XIII. cikkének (1) bekezdése is (tulajdonhoz való jog) sérült. A bírósághoz való jog azért, hiszen az magában foglalja az érdemi elbíráláshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogot, melyek e körben elmaradtak. Minden panaszbeli felsorolt jog, nevesített részjog is sérült.

Könnyű belátni hogy az eljáró bíróságok nem létező mérlegelési szabadságot teremtettek maguknak és contra legem jogellenesen döntöttek. A jogszabály egyenes, teljesen világos tartalma nem írható felül, a kétséges, általános tartalom adott esetben értékelhető a nyelvtani értelmezéstől eltérően, itt azonban erről szó sem lehet(ett volna). A mérlegelés önkényessége nem kétséges. A tisztességes eljárásához való joggal való kapcsolata az önkényes mérlegelésnek nem vitatott a Strasbourggi gyakorlatban sem, nincs ezért sem szükség a jogsérelem alkotmányos alapjoghoz kapcsolódásának külön bizonyítására, az evidens összefüggés részletes bemutatására.

Az előző bekezdésekben írtak azért is sértik a tisztességes eljárásához való jogot, mert mint európai uniós állampolgár sem kaptuk meg felperesként a kötelező (2007. évi CLXVIII. törvény 4. cikk 17. pontja) uniós fogyasztóvédelmi jog (EUMSZ. 169. cikke, az annak tartalmát kibontó előzetes döntéshozatali eljárások döntései, a 93/13 EGK Irányelv elvei, szabályai) védelmét, pedig fogyasztói szerződés esetén az irányadó, s konkrétan a C-51/17-es EDE-ítélet is, mely konkrét kötelező értelmezést ad a közvetlenül hatályos EUMSZ 169. cikkének. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljárásához való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült és a fogyasztói jogok biztosításához való jog is (Alaptörvény M. cikke (2) bekezdése 2. mondata), a törvény előtti egyenlőség (Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése első mondata) a többi fogyasztói szerződést kötő akár magyar, akár más tagállami állampolgár adóshoz képest is. Más tárgyú ügyekben ugyanis azt kell feltételezni már csak az uniós jog primátusa és az Alaptörvény miatt is, hogy megkapja a hazai bíróságoktól az uniós jogot a magyar állampolgár, más típusú kölcsönszerződések adósa is bizonyára. Mivel a fogyasztóvédelmi uniós jog és joggyakorlat nem technikai norma, ezért figyelembe jön az AB gyakorlatában - Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú eljárás.

Az Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú döntésében eljárásjogilag egyértelműen a rendes bíróságok eljárási akadály és külső fórumok, a jogalkotó szerepe nélküli jogkörévé tette az európai uniós jognak meg nem felelő hazai jog és bírói gyakorlat félretételét. Az eljáró bíróságok

még csak eleget sem tettek az indokolási kötelezettségüknek, csak utaltak a Dh.-törvényekre, az uniós fogyasztóvédelmi magyar állampolgárokat megillető jogok teljes kiüresítésével jártak el.

D./ Nyilvánvaló az önkényes mérlegelés tilalmába ütköző, egyben a tisztességes eljáráshoz való jogot is megszegő Alaptörvénysértések a következők (mindegyik az előbbi panaszkérelemben írt jog sérelmével) – az uniókonform bírósági értékelések nyilvánvaló és alapvető hiányával összefüggésben is:

A C-670/2020-as ítélet egyértelművé tette (mert az magyar alapügyben a Ráckevei Járásbíróságon indult), hogy a C-609/19-es EDE és a C-776/19-es EDE az akkori magyar jogi környezetben is alkalmazható. Így különösen érthetetlen ezen 2021. december 6-án kelt ítéleten keresztül annak nem-alkalmazása, ami a „gazdasági ellehetetlenülésre kifejezett figyelmeztetés” hiányát illeti és főleg C-776/19-es EDE-ítélet 98. pontját (teljeskörű tájékoztatás esetén ésszerű fogyasztó nem választja e hitelt!). Ha igaz lenne a B./ pontban írt kúrai vélemény, akkor ezt az EUB nem tehetné volna meg a C-670/2020-ban. Viszont mivel megtette, azért a C-776/19-es EDE és a C-609/19-es EDE alapján mi, a felperesek pernyertesek lettünk volna.

Ez sem esik tehát az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvébe sem, azt átlépi, önkényes mérlegelést valósít meg. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült.

Mindegyik bíróság így túllépte a szabad – akár téves – mérlegelési szabadságát. Az önkényes mérlegelés tilalma sérült.

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikke (1) bekezdése, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog, részeleme az önkényes mérlegelés tilalma közvetlenül, és közvetve

ezekkel összefüggésben (7) bekezdése (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben az önkényes mérlegelés tilalma) és a XIII. cikkének (1) bekezdése is (tulajdonhoz való jog) sérült. A bírósághoz való jog azért, hiszen az magában foglalja az érdemi elbíráláshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogot, melyek e körben elmaradtak. Minden panaszbeli jog, részjog sérült.

Könnyű belátni hogy az eljáró bíróságok nem létező mérlegelési szabadságot teremtettek maguknak és contra legem jogellenesen döntöttek. A jogszabály egyenes, teljesen világos tartalma nem írható felül, a kétséges, általános tartalom adott esetben értékelhető a nyelvtani értelmezéstől eltérően, itt azonban erről szó sem lehet(ett volna). A mérlegelés önkényessége nem kétséges. A tisztességes eljáráshoz való joggal való kapcsolata az önkényes mérlegelésnek nem vitatott a Strasbourggi gyakorlatban sem, nincs ezért sem szükség a jogsérelem alkotmányos alapjoghoz kapcsolódásának külön bizonyítására, az evidens összefüggés részletes bemutatására.

Az előző bekezdésekben írtak azért is sértik a tisztességes eljáráshoz való jogot, mert mint európai uniós állampolgár sem kaptuk meg felperesként a kötelező (2007. évi CLXVIII. törvény 4. cikk 17. pontja) uniós fogyasztóvédelmi jog (EUMSZ. 169. cikke, az annak tartalmát kibontó előzetes döntéshozatali eljárások döntései, a 93/13 EGK Irányelv elvei, szabályai) védelmét, pedig fogyasztói szerződés esetén az irányadó, s konkrétan a C-51/17-es EDE-ítélet is, mely konkrét kötelező értelmezést ad a közvetlenül hatályos EUMSZ 169. cikkének. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog)

sérült és a fogyasztói jogok biztosításához való jog is (Alaptörvény M. cikke (2) bekezdése 2. mondata), a törvény előtti egyenlőség (Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése első mondata) a többi fogyasztói szerződést kötő akár magyar, akár más tagállami állampolgár adóshoz képest is. Más tárgyú ügyekben ugyanis azt kell feltételezni már csak az uniós jog primátusa és az Alaptörvény miatt is, hogy megkapja a hazai bíróságoktól az uniós jogot a magyar állampolgár, más típusú kölcsönszerződések adósa is bizonyára. Mivel a fogyasztóvédelmi uniós jog és joggyakorlat nem technikai norma, ezért figyelembe jön az AB gyakorlatában - Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú eljárás.

Az Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú döntésében eljárásjogilag egyértelműen a rendes bíróságok eljárási akadály és külső fórumok, a jogalkotó szerepe nélküli jogkörévé tette az európai uniós jognak meg nem felelő hazai jog és bírói gyakorlat féltetétét.

E./ Nyilvánvaló az önkényes mérlegelés tilalmába ütköző, egyben a tisztességes eljáráshoz való jogot is megszegő Alaptörvénysértések a következők (mindegyik az előbbi panaszkérelemben írt jog sérelmével) – az uniókonform bírósági értékelések nyilvánvaló és alapvető hiányával összefüggésben is:

A Kúria szerint „az EUB Lintner-ügyben C-511/17. szám alatt meghozott ítélete (ECLI:EU:C:2020:188) is alátámasztja, amelynek 37. és 38. pontjaiból szintén az következik, hogy a kereseti és a felülvizsgálati kérelem korlátain túllépő hivatalbóli vizsgálatra – egyéb feltételek mellett – csak akkor kerülhet sor, ha az iratanyagban már meglévő jogi és ténybeli elemek komoly kétségeket támasztanak a szerződés érvényességét illetően. Ilyen komoly kétségek azonban a kifejtett okok miatt nem merültek fel. Ezzel ellentétes következtetést az EUB C-212/20. szám alatt meghozott ítélete alapján sem lehetett levonni, az ugyanis a magyar jogszabályi környezettől eltérő lengyel jogszabályok uniós joggal való összhangjával foglalkozik, szemben a C-932/19. szám alatt meghozott ítélettel, amely kifejezetten azt vizsgálta, hogy megfelel-e az irányelvnek, ha a magyar bíróságok a fogyasztó akarata ellenére is alkalmazzák a DH törvényeket. Ezért annak eldöntése során, hogy a fogyasztó DH törvények alkalmazásától való elzárkózása előidéző-e olyan nyilvánvaló semmisségi okot, amelyet a kereseti és a felülvizsgálati kérelem korlátaira tekintet nélkül hivatalból vizsgálni kell, a Kúriának nem a C-212/20., hanem a C-932/19. számú ítéletet kellett alapul vennie”.

A Kúria azonban elmulasztotta kifejteni, hogy miben is áll a lengyel és a magyar jogi környezet eltérése a releváns körben. Szakmai igazgatási kérdésre erre korábban dühös, „nem kívánunk válaszolni”-felelet érkezett. A „teljesítés helyén érvényes fizetőeszközzel teljesítés elve devizapénzneme meghatározottság esetén” azonos a két nemzeti jogban és azonosan kógens is (ld.: C. pont !!). Ez az alulindokolással járó kifejtetlenség alkotmányellenes önkényes mérlegelést valósított meg.

Ez sem esik tehát az alkotmányos bírói független, szabad mérlegelés elvébe sem, azt átlépi, önkényes mérlegelést valósít meg. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült.

Mindegyik bíróság így túllépte a szabad – akár téves – mérlegelési szabadságát. Az önkényes mérlegelés tilalma sérült.

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikke (1) bekezdése, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való jog, részleme az önkényes mérlegelés tilalma közvetlenül,

és közvetve

ezzel összefüggésben (7) bekezdése (érdemi hatékony jogorvoslathoz való jog, ezzel összefüggésben a bírósághoz fordulás joga, mindezekkel összefüggésben az önkényes mérlegelés tilalma) és a XIII. cikkének (1) bekezdése is (tulajdonhoz való jog) sérült. A bírósághoz való jog azért, hiszen az magában foglalja az érdemi elbíráláshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogot, melyek e körben elmaradtak. Minden panaszbeli jog, részjog sérült.

Könnyű belátni hogy az eljáró bíróságok nem létező mérlegelési szabadságot teremtettek maguknak és contra legem jogellenesen döntöttek. A jogszabály egyenes, teljesen világos tartalma nem írható felül, a kétséges, általános tartalom adott esetben értékelhető a nyelvtani értelmezéstől eltérően, itt azonban erről szó sem lehet(ett volna). A mérlegelés önkényessége nem kétséges. A tisztességes eljáráshoz való joggal való kapcsolata az önkényes mérlegelésnek nem vitatott a Strasbourggi gyakorlatban sem, nincs ezért sem szükség a jogsérelem alkotmányos alapjoghoz kapcsolódásának külön bizonyítására, az evidens összefüggés részletes bemutatására.

Az előző bekezdésekben írtak azért is sértik a tisztességes eljáráshoz való jogot, mert mint európai uniós állampolgár sem kaptuk meg felperesként a kötelező (2007. évi CLXVIII. törvény 4. cikk 17. pontja) uniós fogyasztóvédelmi jog (EUMSZ. 169. cikke, az annak tartalmát kibontó előzetes döntéshozatali eljárások döntései, a 93/13 EKG Irányelv elvei, szabályai) védelmét, pedig fogyasztói szerződés esetén az irányadó, *s konkrétan a C-51/17-es EDE-ítélet is, mely konkrét kötelező értelmezést ad a közvetlenül hatályos EUMSZ 169. cikkének. Az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog, érdemi jogorvoslathoz való jog) sérült és a fogyasztói jogok biztosításához való jog is (Alaptörvény M. cikke (2) bekezdése 2. mondata), a törvény előtti egyenlőség (Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése első mondata) a többi fogyasztói szerződést kötő akár magyar, akár más tagállami állampolgár adóshoz képest is. Más tárgyú ügyekben ugyanis azt kell feltételezni már csak az uniós jog primátusa és az Alaptörvény miatt is, hogy megkapja a hazai bíróságoktól az uniós jogot a magyar állampolgár, más típusú kölcsönszerződések adósa is bizonyára. Mivel a fogyasztóvédelmi uniós jog és joggyakorlat nem technikai norma, ezért figyelembe jön az AB gyakorlatában - Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú eljárás.*

Az Alkotmánybíróság V/732-1/2019-es számú döntésében eljárásjogilag egyértelműen a rendes bíróságok eljárási akadály és külső fórumok, a jogalkotó szerepe nélküli jogkörévé tette az európai uniós jognak meg nem felelő hazai jog és bírói gyakorlat félretételét.

F./ Mindegyik bírósági ítélet és az eddig a jelen pontnál („Alaptörvény-ellenesség tételesen”) felsoroltak mindegyike (A-D./) értelemszerűen sértette az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdésébe (tulajdonhoz való jog), hiszen a pervesztesség befolyásolta az alperesi kölcsön fizetési kötelezettséget és a perköltség-teljesítési kötelezettséget, a vagyoni hátrány pedig sérti a tulajdonhoz való jogot. A hitelfelvételek során alkalmazott tisztességtelen feltételek következtében anyagilag ellehetetlenült, lakhatása és megélhetése is veszélybe került.

Végül:

Egyik előbbi alkotmányos megsértett jog szükséges, arányos, objektív, észszerű korlátozása sem merült fel egyik bíróság ítéletében sem, nem mentesül egyik sem az alkotmányos sértés alól ezen az alapon sem (Strasbourggi szükségességi-arányosságai tesztre utalok).

A tisztességes eljáráshoz való jog csak a tárgyalás nyilvánossága tekintetében korlátozható, ez fel sem merült. A tulajdonhoz való jog adók és közérdekű használat érdekében korlátozható jogszerűen, ez nem merült fel.

JOGI ÉRVELÉS HOSSZABBAN ÉS ÁLTALÁNOSABBAN:

Az előbbieken kifejtett Alaptörvénysértésekhez az alábbi alkotmányjogi, nemzetközi emberi jogi háttér, alapok tartoznak:

Az Alaptörvény rendelkezéseinek megsértése olyan esetben is fontos körülmény, amikor az nem jár orvosolható alkotmánysértéssel jelen eljárásban, hiszen ezek fényében kell megítélni a jelen alkotmányjogi panasz eljárásban releváns, érdemben elbírálandó előző pontban kifejtett alkotmánysértéseket. Ilyen az Alaptörvény M. cikke:

Az Alaptörvény garantálja

M cikkének (2) bekezdésében, hogy
„Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

XV. cikk (1)-(2) bekezdéseit:

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit:

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

Továbbá az ítélet nemzetközi jogot sért, ütközik 93/13/EGK irányelv

3. cikk (1) bekezdésével:

„(1) Egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára. „

4. cikk (1)-(2) bekezdéseivel:

„(1) A 7. cikk sérelme nélkül, egy szerződési feltétel tisztességtelen jellegét azon áruk vagy szolgáltatások természetének a figyelembevételével kell megítélni, amelyekre vonatkozóan a szerződést kötötték, és hivatkozással a szerződés megkötésének időpontjában az akkor fennálló összes körülményre, amely a szerződés megkötését kísérte, valamint a szerződés minden egyéb feltételére, vagy egy olyan másik szerződés feltételeire, amelytől e szerződés függ.

(2) A feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés

elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az ár vagy díjazás megfelelésére az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek."

6. cikk (1) bekezdését

„(1) A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket."

7. cikk (1) bekezdését

„(1) A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását."

A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása az előző részben írtakon túlmenően:

A tisztességes tárgyaláshoz és a jogorvoslathoz fűződő jog sérelme

A fogyasztót, mint peres felet is megilleti a tisztességes tárgyaláshoz, tágabban a tisztességes eljáráshoz való jog.

A 7/2013. (III. 1.) AB határozatban meghatározásra került, hogy *„a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jog azt követeli meg a bíróságoktól, hogy az eljárási szabályokat az Alaptörvénynek megfelelően alkalmazzák, és azt a minimális követelményt mindenképpen előírja, hogy „a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon"*

Az indítványozók a nem jogerős ítélettel szemben fellebbezett, abban és több beadványában az időközben is keletkezett, álláspontját erősítő jogértelmezésekre felhívta a bíróság figyelmét. Ezeket azonban az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, elutasították, legtöbbször indokolás nélkül, vagy felszínes indokokkal. Ezzel kapcsolatban éppen indítványozó fellebbezési jogának lényege veszett el, kiüresedett a jogorvoslati jog, mely azonos elbírálás alá esik azzal, mintha nem is biztosították volna azt.

A felülvizsgálati eljárás során is olyan indokolás nélküli megállapítások kerültek rögzítésre (fentebb), melyek különösen az ismert nemzetközi jogi fórumok állásfoglalásainak tükrében alapos magyarázatra szorultak volna, ám az állítások még érintőlegesen sem lettek alátámasztva.

A továbbiak a fenti Alaptörvényt sértéseket is megvilágítják, még ha nem is önálló alkotmányjogi panaszbeli „jogcímet” képeznek:

A tisztességes szerződési feltételek sérelme

A 93/13/EGK irányelv 3. cikk (1) bekezdése szerint minden egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelen a fogyasztói szerződésben. Az egyedileg megtárgyaltságot a nem fogyasztó szerződő félnek kell bizonyítania. A bíróság nem igényelte ennek megtörténtét.

Mivel maga a személyi kölcsönszerződés is devizában nyilvántartott megállapodás, így a blanketta jelleg vizsgálata kötelező lenne. Az árfolyam kockázat egészében a fogyasztóra való háritása pedig

olyan feltűnő aránytalanság a felek között, mely tisztességtelen fogyasztókkal szembeni magatartás. Ezt az Európai Bíróság (EUB) C-118/17. számú ítéletének 52. és 56. szakasza is alátámasztja.

A fogyasztókkal kötött szerződések nem egyenlő felek között létrejövő megállapodások, ezért a jog kiemelten védi a kiszolgáltatott fogyasztót a tisztességtelen feltételek, eljárások alkalmazásától. Ehhez az is hozzátartozik, hogy az ilyen típusú jogvitákban a bíróság nem zárhatja el a felet ebbéli joga érvényesítésétől, sőt az esélyegyenlőség keretében magának a bíróságnak kell *hivatalból* feltárnia ezeket az érvénytelen kikötéseket. Az EUB C-51/17. számú ítéletében a 87. és 90. szakaszban ezt tételesen is kimondja.

A bíróság a devizahiteles törvények megszületését követően elutasította az olyan kereseteket, melyek érvénytelenség okán támadták a devizában nyilvántartott szerződéseket, mivel a jogszabályok kizárták az arra való hivatkozást, illetve az eredeti állapot helyreállítást, mint jogkövetkezményt sem kérhették, miközben meg kellett jelölniük az érvénytelenség esetére kérelmüket. Az EUB C-51/17. számú ítéletében a 66. és a 70. szakaszban konkrétan kimondásra kerül, hogy az árfolyamkockázat és más a törvénnyel nem orvosolt feltétel tisztességes volta vizsgálható, tehát a bíróságnak vizsgálnia kell.

A világosság és érthetőség sérelme

A 93/13/EGK irányelv 4. cikk (1) és (2) bekezdése elvárja a fogyasztóval kötött szerződéses feltételek világosságát és érthetőségét. Ezek értelmezését az EUB C-51/17. számú ítéletében már elvégezte, annak 78. és 82. szakaszában kimondja, hogy nem elég a formai, nyelvtani érthetőség, hanem részletes, számokkal bemutatott adatokkal kell tájékoztatni a fogyasztót, ami nyilvánvalóan nem történt meg, a bíróság erre vonatkozóan sem folytatott le bizonyítást. Az EUB döntés 19. szakasza pedig éppen annak a pénzügyi szolgáltatónak a kockázatfeltáró nyilatkozatát, mely jelen ügyben is érintett - szövegszerűen is idézve - elégtelen tájékoztatásnak minősíti.

A hivatkozott nemzetközi jogszabály elvárja, hogy a fogyasztói szerződés tisztességessége megállapításához minden a szerződéskötést befolyásoló körülményt vegyen figyelembe a bíróság. Nem tartható az az gyakorlat, hogy sem azokat a szerződéseket nem vizsgálja a bíróság, amikre való tekintettel ez a szerződés (szerződésmódosítás) keletkezett, sem a szerződés előzményi szerződését nem veszi górcső alá.

Bár az árfolyamkockázat egyoldalú szabályozása önmagában is tisztességtelen, tehát semmis, de az összes releváns körülmény vizsgálata alapján az alapszerződés, a lakáshitel szerződés havi törlesztő részletének és a biztosítás fiktív jellegének feltételei szintén orvosolhatatlan érvénytelenségre vezetnek.

A hatékony eszközök rendelkezésre állásának sérelme

A 93/13/EGK irányelv 7. cikk (1) bekezdése előírja, hogy gondoskodni kell megfelelő és hatékony eszközökről a tisztességtelen feltételek elhárításához. Ez nyilvánvalóan a jogalkotás és a jogalkalmazás keretében biztosított eszközöket jelenti. Azaz a bíróságok hatékonyan kell, hogy fellépjenek a fogyasztókkal szemben alkalmazott tisztességtelen feltételek, eljárások ellen. Ennek egyik kiemelt példája az EUB C-51/17. számú ítéletének azon megállapítása, mely a 87. és 90. szakasz alapján a bíróságok hivatalbóli kötelezettségévé teszi annak megvizsgálását, hogy a peres eljárás tárgyát képező szerződésben, illetve annak megkötéskori összes körülményére tekintettel van-e tisztességtelen feltétel a jogviszonyban.

Az Alaptörvény-ellenességet megalapozza tehát, hogy az önkényes mérlegelés tilalma az előbbieket körében súlyosan sérült a következő általános standardok és indokok miatt önmagában és együttesen értékelve is:

„A bírósághoz való fordulás alapvető joga nemcsak a beadványok előterjesztésének jogára szorítkozik, hanem a bírósági eljárásban a fél pozícióját biztosítja a személyeknek. A személyek alanyai, alakítói és nem tárgyai, »elszenvedői« a bírósági eljárásnak. Alkotmányban biztosított joguk van arra, hogy a bíróság az eljárásba vitt jogait és kötelességeiket elbírálja (s ne csak az ezeket tartalmazó beadványról mondjon véleményt), és arra is, hogy lehetőséget kapjanak a bírósági döntés alapjául szolgáló tényállással és jogi kérdésekkel kapcsolatban nyilatkozataik megtételére." Ezt a logikát követve az Alkotmánybíróság megsemmisítette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénynek (Pp.) azt a rendelkezését, amely szerint a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha megállapítható, hogy „a felperes követelése nyilvánvalóan alaptalan vagy lehetetlen szolgáltatásra (megállapítására) irányul" [59/1993. (XI. 29.) AB hat.].

Az önkényes mérlegelés a felpereseknek az EJEE 6. cikkét és az Alaptörvény bekezdésében biztosított jogait is sérti. Ezzel kapcsolatban merül fel az, hogy ha a bíróság megsérti a Pp. 206. §-ban foglalt mérlegelési és jogértelmezési szabályokat (önkéntesen mérlegel vagy értelmez jogot), akkor megsérti-e a peres félnek a tisztességes tárgyaláshoz való alkotmányos jogát. Ha a bíróság önkényesen mérlegel, vagy értelmez jogot, ugyanúgy nem biztosítja az ügyfél számára a bírósághoz való fordulás alkotmányos jogát, mivel jogellenesen nem vesz figyelembe való tényeket, vagy jogellenesen értelmez jogszabályokat. Az önkényes mérlegelés és jogértelmezés esetén a bíróság kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél az alanyi jogainak érvényesítése érdekében hatékonyan fordulhasson a bírósághoz illetve, hogy a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét (*Taxquet kontra Belgium*, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: *Shala kontra Norvégia*, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.). A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be (*Suominen kontra Finnország*, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: *Vojtechová kontra Szlovákia*, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.). Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését kizárólag az alapul fekvő egyedi ügy összes körülményeinek vizsgálatát követően lehet megítélni (*Tatishvili kontra Oroszország*, 1509/02.; 2007. február 22.; § 58.; *Gradinar kontra Moldova*, 7170/02.; 2008. április 8.; § 107.; legutóbb megerősítve: *Sholokhov kontra Örményország és Moldova*, 40358/05.; 2012. július 31.; § 67.).

Az Alkotmánybíróság IV. 333/2016 számon hozott határozata, valamint Darák Péter a Kúria elnöke „A bírói hatalom kártérítési felelőssége” című tanulmányában is egyértelműen jogellenesnek tartja a bírói önkényt, miszerint:

Alkotmánybíróság IV. 333/2016 számon hozott határozata III. rész 23. pontja is megerősít: „A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.”

A tanulmányából szó szerint idézve: „A bírósági jogkörben eljáró személyek károkozó magatartása – amennyiben következmények nélkül marad – az államhatalom oldaláról nézve súlyos működési zavart eredményez; rést üt a jogállamiság, a jog uralma alá vetett állam eszméjének pajzsán, teret engedve ezzel az önkénynek.”

Az első és a másodfokú bíróság, valamint a Kúria önkényesen, azaz alkotmányellenesen adott helyt a keresetnek. A fentiek miatt ez az álláspont közvetve szembe megy az Emberi Jogok Európai Egyezménye (Római Egyezmény) 6. cikkével, de az EU Alapjogi Charta tisztességes eljárást érintő rendelkezéseivel is.

A Római Egyezmény, az 1993. évi XXXI. törvény, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 13. cikke a hatékony jogorvoslathoz való jog kapcsán kimondja: bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg. Itt említendő (a két érintett felsőbb bíróság kifogásolt döntései, következtetései kapcsán), hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Delcour-ügyben hozott határozata szerint az egyezmény nem kötelezi a tagállamokat fellebbviteli bíróságok felállítására. Ha azonban ilyen bíróságok működnek, a 6. cikknek, tehát a tisztességes eljárás általános követelményeinek érvényesülniük kell.

Az Alkotmánybíróság követi az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogi érvelését, elveit.

Az Alkotmánybíróság **tulajdonhoz való joggal kapcsolatos** gyakorlatát illetően kiemelendő:

Az AB gyakorlata szerint [64/1993. (XII. 22.) AB határozat] „[a]z alkotmányi tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat. A szükséges és arányos korlátozásnak, illetve a tulajdonjog lényeges tartalmának ugyanis nincs polgári jogi megfelelője. A tulajdonjog részjogosítványai [...] nem azonosíthatók a tulajdonhoz való jog alkotmányi védelmet élvező lényeges tartalmával. [...] Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve: ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonjogba más és más.” (ABH 1993, 373, 379–380.).

5/2016. (III. 1.) AB határozat így összegez: „A tulajdonhoz való jog tartalmának legalaposabb kifejtését a 64/1993. (XII. 22.) AB határozat tartalmazza, melynek 2012 utáni alkalmazhatóságát az Alkotmánybíróság számos határozata megerősítette. {18/2015. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [26]; 25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [59]} Eszerint a tulajdonhoz való jog fogalma „nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével; azaz sem a birtoklás, használat, rendelkezés részjogosítványai, sem pedig negatív és abszolút jogként való meghatározásával. Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és 8 Erről a határozatról bővebben I. alább. funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve: ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonjogba más és más.” [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 369, 179.] A polgári jogi tulajdonfogalomtól való elhatárolás azonban nem eredményezi a tulajdonjog részjogosítványai alkotmányos védelmének teljeskörű hiányát. A tulajdonhoz való jog – azon belül a tulajdonjog részjogosítványainak – korlátozása akkor alkotmányellenes (alaptörvényellenes), ha az elkerülhetetlen, tehát kényszerítő ok nélkül történik, továbbá, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Az állam egyfelől – az alkotmányos kivételek lehetőségétől eltekintve – köteles tartózkodni a magán- vagy jogi személyek tulajdonosi szférájába való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi környezetet, azt az intézményi garanciát, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképessé teszi. {3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [50]} Mindemellert az Alkotmánybíróság megállapította, hogy alapjogi védelem illeti meg azt is, akinek a tulajdonszerzéshez kétségtelen jogcíme van. A jogcím akkor

kétségtelen, ha az egyértelmű” {3387/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [16]; 3177/2014. (VI. 18.) AB végzés, Indokolás [24]} [31]” A tulajdonhoz való jogra irányuló gyakorlat összegzése – más összefüggésben – a 3074/2016. (IV. 18.) AB határozatban jelenik meg, amely határozatra később még visszatérek: „Emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy a 26/2013. (X. 4.) AB határozat úgy értelmezte a tulajdon védelméhez való jogot, hogy az Alaptörvény tulajdoni klauzulája – az Alkotmánybíróság eddigi következetes gyakorlata és főszabály szerint [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 373.; 10/2001. (IV. 12.) AB határozat, ABH 2001, 123., illetve 819/B/2006. AB határozat, ABH 2007, 2038, 2041.] – csak a már megszerzett tulajdont (Indokolás [193]), illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi {3209/2015. (XI.10.) AB határozat, Indokolás [65]}. [37] Az államnak tehát nincs kötelezettsége arra, hogy a magánszemélyt a tulajdonszerzéshez vagy a tulajdon élvezetéhez segítse [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 201.; 936/D/1997. AB határozat, ABH 1999, 615, 619.].[38]

EGYÉB:

Perújítást nem kezdeményeztek az ügyben.

Felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban, az lezárult.

Budapest, 2022.03.10.

Tisztelettel
[redacted] I.r. és III.r. felperes
kérelmező
jogi képv.: dr. Szepesházi Péter ügyvéd

[redacted]
2022. MÁRC 16
AZ IRAT ELEKTRONIKUS IRATRÓL
KÉSZÍTETT PAPIR ALAPÚ MÁSOLAT.

